PARTNERSHIP

Bulgaria–Turkey IPA Cross-Border Programme

CCI No: 2007CB16IPO008

Project:
"Traditional Craft Professions and their Adaptation to the Economy in the Cross-Border Area"
CRAFTS

The project is co-funded by EU through the Bulgaria-Turkey IPA Cross-Border Programme (CCI number 2007CB16IPO008)

HANDBOOK ABOUT THE EXCHANGING OF BEST PRACTICES

НАРЪЧНИК ЗА ОБМЕН НА НАЙ-ДОБРИ ПРАКТИКИ

Проект:
"Традиционните занаятчийски професии и тяхното адаптиране към икономиката в Трансграничния регион"
CRAFTS

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България-Турция (CCI номер 2007CB16IPO008)

July 2014

Programme co-funded by the EUROPEAN UNION

Projects without borders - www.ipacbc-bgtr.eu

EIRC

PARTNERSHIP

Bulgaria–Turkey IPA Cross-Border Programme

CCI No: 2007CB16IPO008

Проект:

''Традиционните занаятчийски професии и тяхното адаптиране към икономиката в Трансграничния регион''

CRAFTS

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България-Турция (CCI номер 2007CB16IPO008)

НАРЪЧНИК ЗА ОБМЕН НА НАЙ-ДОБРИ ПРАКТИКИ

юли 2014

Programme co-funded by the EUROPEAN UNION

Projects without borders - www.ipacbc-bgtr.eu

EIRC

Тази публикация е осъществена със съдействието на Европейския съюз чрез Програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България-Турция. За съдържанието на тази публикация носи отговорност единствено Фондация „Европейска интеграция и регионална конкурентноспособност" и не може по никакъв начин да отразява мнението на Европейския съюз или на Управляващия орган на програмата.

Въведение

Проектът „Традиционните занаятчийски професии и тяхното адаптиране към икономиката в Трансграничния регион" (CRAFTS), Реф. № 2007CB16IPO008-2011-2-028, Договор за субсидия № РД-02-29 330/21.08.2013г. е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България - Турция (CCI номер 2007CB16IPO008), Приоритетна ос 1: Устойчиво социално и икономическо развитие.

Партньори:

- Регионална занаятчийска камара – Бургас, България - Водещ партньор
- Камара на търговците и занаятчиите – Кърклареli, Турция – Партньор по проекта
- Фондация„Европейска интеграция и регионална конкурентноспособност", България – Партньор по проекта

Проектът е с продължителност 12 месеца и одобрен бюджет: 72 470.63 евро.

Основната цел на проекта е изграждането и подкрепата на перспективно и стабилно трансгранично сътрудничество за обмен на знания и добри практики в областта на занаятите между участващите организации и други заинтересовани страни (целеви групи). Проектът ще улесни обмена на знания, бизнес практики и опит в трансграничния регион. Ето защо се предвижда създаването на по-широк социално-икономически и образователен инструмент в подкрепа на българските и турските занаятчии. През последните няколко години се наблюдава по-бавен напредък в развитието на занаятчийските професии. Затова се изследват традиционните занаяти в трансграничния регион с цел да бъде направен всеобхватен анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите (SWOT анализ).

Дейности:

- Дейности свързани с подготовката на проекта
- Общи срещи между партньорските организации
- Съвместно управление и мониторинг на проекта
- Изготвяне на медиен план
- Промоционални дейности
- Семинари в подкрепа на традиционните занаятчийски професии в трансграничния регион
- Изготвяне на наръчник за най-добри практики
- Разработване на интернет сайт
- Разработване на форум и електронна библиотека
- 4 проучвания
- Заключителна среща по проекта

Целеви групи по проекта са: занаятчии; отделни хора; занаятчийски камари; бизнес организации; местни власти и други заинтересовани страни.

Успешното изпълнение на проекта ще доведе до изграждане на стабилно сътрудничество между българските и турските организации в сферата на традиционните занаятчийски професии.

Настоящият Наръчник за обмен на най-добри практики е изготвен от фирма БУЛЕКОПРОЕКТИ ООД по договор с Фондация „Европейска интеграция и регионална конкурентноспособност". В резултат на внимателно проучване и подбор са представени примери за най-добри практики за занаяти в трансграничния регион, по-точно в област Бургас и провинция Къркларели. Наръчникът съдържа и важна информация за текущото състояние и перспективите за развитие на занаятите.

Регионална занаятчийска камара - Бургас

Майя Стоянова, Председател

Регионална занаятчийска камара - Бургас е юридическо лице с нестопанска цел, учредено по Закона за занаятите през 2002г. и е регистрирано в Бургаския окръжен съд по Закона за юридическите лица с нестопанска цел през март 2012г.

Една от основните задачи на Камарата според Закона за занаятите е да подпомага държавната и общинската администрации в усилията им за насърчаване развитието на занаятите, осигуряване качеството на предоставяните занаятчийски услуги и при разработване на наредби, програми и проекти, свързани със занаятите.

Основни дейности:

- Камарата подпомага членовете си в организирането и осъществяването на занаятчийското обучение и повишаването на квалификацията
- Води регистър на чираците, калфите и майсторите и на занаятчийските предприятия
- Издава сертификат за произход на занаятчийската продукция
- Провежда изпити за калфенска и майсторска степен

Регионална занаятчийска камара - Бургас работи в тясна връзка с регионалните занаятчийски браншови сдружения, чиято основна задача е защита на професионалните интереси на занаятчиите. Чрез сдруженията Регионална занаятчийска камара - Бургас съдейства за взаимно подпомагане на членовете, осъществява културна и просветна дейност в съответния бранш.

В област Бургас има следните браншови сдружения:

- Регионален съюз на хлебарите и сладкарите
- Браншово сдружение на художествените занаяти
- Обединение на фризьорите
- Браншово сдружение на козметиците
- Сдружение автосервизи
- Сдружение на фотографите
- Сдружение на реставраторите

Регионална занаятчийска камара - Бургас си партнира с български и чуждестранни организации и институции в проекти, свързани с подпомагане и популяризиране на занаятчийството.

Членство в други организации:

- Регионална занаятчийска камара - Бургас е член на Балканското бюро за подпомагане на средното съсловие в Югоизточна Европа
- Регионална занаятчийска камара - Бургас е член на Националната занятчийска камара
- Националната занаятчийска камара е член на Европейската асоциация на занаятите, малките и средни предприятия (UEAPME)

Камара на търговците и занаятчиите-Къркларели KESOB

Али Фуат Шекер, Председател

Камарата на търговците и занаятчиите–Къркларели (KESOB) е създадена през 1963г. въз основа на общността "Ahi", историческите корени на която датират от XII век, с цел да се установи честност, доверие и здрав разум между представителите на професията и обществото в съответствие с моралните кодекси и обичаи, да се отговори на общите потребности на търговците, занаятчиите и техните служители, да се улеснят професионалните дейности, да се осигури развитие на професията в съответствие с общите интереси.
Камарата на търговците и занаятчиите – Къркларели, създадена в съответствие със Закон № 507 на търговците и занаятчиите, продължава да работи в рамките на този закон и в съответствие със Закон № 5362 за професионалните организации на търговците и занаятчиите, който изменя Закон № 507. Съгласно този закон Камарата е професионална организация, която е юридическо лице с характеристики на публична институция, ръководителите на която се присъединяват чрез избори при съдебен контрол, задължения, отговорности и правомощия определени със Закон № 5362, от друга страна има независимост по отношение на управлението в рамките на определени граници и в този смисъл притежава характеристика на неправителствена организация.
В момента в Камарата членуват около 12,000 търговци и занаятчии. В същото време 28 камари на търговци и занаятчии са дъщерни дружества на Камарата на търговците и занаятчиите – Къркларели.
Ръководството на Камарата набляга върху представителството на търговците и занаятчиите, за да бъде чут техния глас на национално и местно ниво, поема задължението да бъде активен участник сред неправителствените организации в Къркларели и регион Тракия, изготвя проекти и подпомага проектите на други организации.

Фондация "Европейска интеграция и регионална конкурентноспособност"

Владимир Томов, Председател

Фондация „Европейска интеграция и регионална конкурентноспособност" е неправителствена организация с идеална цел, регистрирана в обществена полза в Министерството на правосъдието на Република България през 2010г.

Учредителите на Фондацията ръководят водещи европейски и български неправителствени организации, които работят в областта на укрепване на публичната администрация, насърчаване на сътрудничеството и интеграцията в Европа и работата на ниво български местни власти и университети.

Стратегията на Фондацията е да действа като активен неутрален орган за координация, който може да улесни създаването на местни, регионални, национални и международни платформи, където обществените организации, бизнеса, общностите и академичните организации могат да си сътрудничат стратегически в усилията си да подпомогнат регионалния и национален растеж.

Мисия

Мисията на Фондацията е да подкрепя европейската интеграция чрез насърчаване на иновациите, развитието на човешкия капитал и териториалните природни и производствени ресурси.

Основни цели

Фондацията приема, че:

- Опазването на околната среда е в основата на устойчивото развитие;

- Силното партньорство, например асоциациите на МСП и като цяло организациите на гражданското общество, са от основно значение за разработването на политика с висока степен на социално и икономическо въздействие;

- Науката, иновациите и технологиите са жизнено важни за икономическото развитие и качеството на живот;

- Обменът на добри практики в областта на публичния и частния сектор в европейските страни е основа за създаването на ефективно управление;

- Международното сътрудничество с подкрепата на програмите на ЕС е важен инструмент със синергиен ефект върху развитието на международните отношения;

- Изследователската дейност е основен параметър на икономическото развитие.

При тези предпоставки, Фондацията определя като свои стратегически цели:

- Опазване на околната среда
- Интегриране на нови технологии
- Засилване на международното сътрудничество
- Подкрепа на изследователската дейност и създаване на съответна заетост
- Подкрепа на публично-частното партньорство (ПЧП)

Архитектурно-етнографски комплекс „Генгер"

Архитектурно-етнографският комплекс „Генгер" в Айтос олицетворява действаща на открито етнографска експозиция, представяща най-типичните за айтоския край народни художествени занаяти, където всички гости се радват на истинското българско гостоприемство.

Комплексът носи името на рядък растителен вид „генгер", което означава трън. Той е защитен вид и расте само на две места в света, едното е хълмовете западно от град Айтос в местностите „Трите братя", "Хисаря" и „Казаните", а другото място е Кримския полуостров.

Създаден като алея на занаятите още през 1986г. Етнографският център пази българските занаяти живи и ви дава възможност да се докоснете до традициите със собствените си ръце.

Етнографският комплекс разполага със занаятчийски работилници, в които може да се наблюдава целият производствен процес, както и да се вземе участие в него.

Грънчарството е традиционен занаят за айтоския край. Според легендите уменията на месните грънчари били прочути по пазарите на Средиземно море, а по изящество на глинените съдове Айтос се сравнявал с древна Троя. В грънчарската ръботилница на комплекс „Генгер" работи потомък на най-стария грънчар в околността. Запазен е автентичният инструментариум, ръчната обработка на глината и колелото, на което предците на днешния занаятчия са изработвали глинени съдове. Гостите на комплекса могат да видят отделните етапи на ръчното грънчарско проиводство и уникални образци на грънчарския занаят.

Изящно гравирани медни съдове, подноси, сервизи за кафе, високи чаши с античен вид са само част от уникалните изделия на медникарското изкуство, които оформят интериора на майстора-медникар. Само в комплекс „Генгер" можете да видите уникални произведения на изкуството, всяко от които носи почерка на талантливия майстор. В ателието му са запазени интериорът и инструментите, използвани през 19 век. Като атракцион гостите могат да създадат свое произведение за спомен. (сувенир от мед и калай)

В кошничарската работилница майсторът кошничар съчетава традиция и съвременен стил с уникална ръчна техника и оригиналност на произведенията. Туристите могат да плетат кошници от ракита.
Комплексът притежава още художествено ателие, където могат да се видят картини на местния художник и други произведения. Също така гостите могат да нарисуват своя картина за спомен.
Има още ателие по приложни изкуства, където ръчно се изработват сувенири.
В „Генгера" не може да се подмине плетачката на дантели. Тук може да намерите плетива на една, две и пет куки, ефирни покривчици, шалове.
Гостите биват посрещани с ръчно изпечен хляб в хлебарницата на комплекса, направен по стара българска технология. Тук се приготвят пити, хляб, баници, обредни погачи, краваи, козунаци. Запазени са традиционната пещ и помещенията за месене и втасване на тестото.
Можете да надникнете и в автентична шивачница, от която може да си закупите ръчно изработени уникати – дрехи, народни носии,

сувенири, плетени топки и терлици, битови торби, които са свързани с традиционния бит на българина.
Надникнете и в дърводелското ателие, където може да наблюдавате ръчно изработени дървени изделия, върху някои от които може да се рисува.
В комплекса се намира още етнографската къща/музей/, в която е представен бита на средно заможен айтоски занаятчия живял през

18-19 век. Показана е автентична уредба на дома с предмети от бита и земеделски сечива. В къщата са изложени експонати типични за град Айтос изработени изцяло от естествени материали – памук, вълна, шаяк и кенар.

В центъра на комплекса се намира и страринната механа „Воденицата", която предлага традиционни български блюда и напитки, по местни рецепти, в обстановка, която е запазила всеки детайл от типичната българска уредба.

Тук може да пробвате традиционното кафе на пясък, което предлага старинното кафене както и бяло сладко, чиято рецепта се пази в тайна.

Комплексът притежава и хотелска част, която предлага всички условия необходими за една пълноценна почивка сред тишина, спокойствие и автентична атмосфера.

Туристическата обиколка на комплекса може да завърши с посещение във винарната и дегустация на местните вина и ракии.

Демонстрационен център на занаятите в Несебър и Одрин

Проектът„Демонстрационен център на занаятите в Несебър и Одрин" е реализиран по Програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Турция. Партньори по проекта са: Община Несебър – водещ партньор; Бургаска Регионална Туристическа Асоциация (БРТА); Съюз на Одринските търговски и занаятчийски камари и Генералния секретариат на специализираните администрации на Провинция Одрин.

Проектът е насочен към укрепване на трансграничното сътрудничество между областите Несебър и Одрин, и цели да създаде условия за съвместно участие на местните организации на занаятчиите в икономическото развитие. По проекта е създаден съвместен Демонстрационен център на занаятите в Несебър и Одрин, където ще бъдат организирани периодично тематични изложби на занаятчийски продукти, занаяти, курсове за обучение, семинари и панаири. Насърчаването и подпомагането на занаятчиите допринася за насърчаване на икономическото развитие в трансграничния регион. Целта на проекта е да създаде дългосрочни възможности за популяризиране и маркетинг чрез съвместни дейности. Развитието на трансграничната структура повишава привлекателността на трансграничния регион.

Фестивал на пясъчните скулптури - Бургас

Станалият вече традиционен Фестивал на пясъчните скулптури е една от изключителните летни атракции за жителите и гостите на Бургас. Седмото поред издание на фестивала, организиран от Община Бургас, стартира, както всяка година, в началото на месец юли 2014г. и ще продължи до края на месец септември.

Добра практика, която се утвърди в този седемгодишен период, е присъствието на занаятчиите от художествените занаяти и тяхната продукция на територията на фестивала. Местната изпълнителна власт предоставя всяка година на Регионална занаятчийска камара Бургас павилион, разположен непосредствено до пясъчните скулптури, където камарата организира представянето на

прекрасните сувенири на нейните майстори. Така със съвместни действия на местната изпълнителна власт и на организацията на занаятчиите се създават по-добри условия за реклама и реализация на занаятчийската продукция, а майсторите са освободени от ангажимента да участват пряко в продажбите и разполагат с много повече време да творят и да откликват навреме на потребителското търсене.

Мол "Галерия" Бургас

В условия на икономическа криза бизнесът изпитва сериозни затруднения, за преодоляването на които търси различни решения. Липсата на достатъчно капитал за развитие, хроничният недостиг на средства за реклама и свитото потребление са сериозни опасности, които реално застрашават съществуването на занаятчийските дейности.

За да оцелеят, занаятчийските предприятия трябва да са изключително гъвкави и адаптивни. Няма нищо по-добро от това в трудни моменти да се обединят усилия. Независимо колко е голям или малък бизнесът.

В Бургас големият бизнес подаде ръка на занаятчиите в края на 2012г. В процеса на реализиране на пилотен проект на Мол „Галерия" в Бургас и Регионална занаятчийска камара се затвърди убеждението, че на този голям търговски център му е нужно присъствието на занаятчиите и тяхната продукция, а на занаятчиите им е необходимо точно такова търговско място с адекватни за възможностите им условия, където да покажат изработеното от тях в цялата му красота и уникалност.

Килимарство в Малко Търново

Килимарството е един от старите занаяти в Малко Търново. Началото на килимарството като занаят в Малко Търново е поставено през 1927г. На проведения тогава събор за стопанско и културно повдигане на града се приема решение да се развие килимарството в града. В изпълнение на това решение с помощта на Бургаската Индустриално-търговска камара в края на 1927г. се открива едногодишен килимарски курс с участието на 17 девойки от града. Ръководител на курса е Иван Балев от Котел. Към курса е разкрита работилница с 8 вертикални стана, в която започват да се произвеждат килими - тип котленски и персийски. Поради липса на пазар на 15 октомври 1930г. са спряни курса и производството, но са създадени професионално подготвени килимарки. През 1956г. килимарството в града е възстановено. Създаден е голям килимарски цех, който работи до 1989г. Броят на заетите жени достига до 100.

През 2003г. по проект на Японското правителство се създава килимарска демонстрационна работилница към Исторически музей Малко Търново. В нея работят две килимарки със стаж в старата килимарска фабрика, които тъкат сувенирни пана със странджански къщи и автентични странджански пътеки и килими.

Ако се озовете в Малко Търново не пропускайте да седнете на свободния стан в работилницата и да се научете да тъчете, както и да закупите собствената си изработка.

По интернет бихте могли да направите заявка за направата на пътечка или килим по ваша поръчка.

Килимарската работилница се намира в сградата на читалището. Изделия се продават и в Исторически музей Малко Търново.

Детски работилнички

Таня Калчева е правила работилнички в София на еко пазар "Римска стена", няколко пъти в Пловдив - на Есенния панаир на занаятите и по покана на различни творчески ателиета, също така в залата на занаятите в Мол „Галерия" в Бургас, в инициативи на читалище „Изгрев", читалище "Меден рудник", град Свети Влас и село Бата, където тя работи в момента.

Работилничките са за деца и възрастни, като отначало има малко теоретична част за видовете вълна и иглите с които се работи, а след това всеки сам с нейна помощ изработва играчки. Работилничките се радват на голям интерес както на деца, така и на възрастни и повечето участващи в тях продължават да се занимават със сухо плъстене.

Стоян Андонов

„Ножарството е най-древният занаят на Земята. Ножът те прави силен, но може и да те нахрани.

Роден съм във Варна на 14 януари 1964 г. Наследих занаята от дядо си. В рода ни сме потомствени майстори. Първия нож направих, когато бях на 10 години.

Завършил съм Висша военна академия „Г. С. Раковски" в София през 1989 г. Бях преподавател по теория и тактика на военното обучение. Завърших българска и руска филология в СУ „Климент Охридски". Специализирал съм руски език в Московския държавен университет „М. В. Ломоносов".

От 30 години съм майстор-ножар. Завършил съм и Курс по обработка на металите и имам шести разряд. Усъвършенствал съм занаята при майсторите-ножари Христо Петров и Петър Дончев. От тях научих тънкостите в занаята и майсторлъка. Изработвам ръчно ковани ножове от качествени материали. Занаятът е в душата и сърцето ми.

В работата се стремя да запазя ценното от наследеното и от българската традиция, постигнатото в древността. Искам да съхраня уменията и стойностното от изделията на траките —първата цивилизация по нашите земи, и на всички седем цивилизации, битували тук, да го пренеса в съвременността и да го запазя за бъдещето.

Ножарството е най-древният занаят. Още пещерният човек, когато излизал срещу стихиите и дебнещите го опасности, издялал от камък и кост нож, за да обезпечи сигурността си.

Когато предците ни се изправяли срещу враг и поробител, запасвали

силях с ножове и пищови, грабвали пушка и пряпорец развявали. Ножът бил сигурно средство за отбрана и нападение, израз на сила и мъжественост, на достойнство и самоувереност.

Нож се изработва с майсторлък, с мерак и вдъхновение. Страшен и красив! Събрал воля, сила и достойнство. И достолепие. С любов изкован – любов, вложена в украсата, в детайлите, в надписите.

Хайдутите и бунтовниците запасвали ножове с надписа „Свобода или смърт" и тръгвали да побеждават. С бяла риза тръгвали – за да се белее в юнашката смърт, превърната в апотеоз по пътя на безсмъртието.

Ножовете, които изработвам, са произведение на изкуството и вещ за ежедневието. Много любов и умение, въображение и талант са вложени при създаването им. Затова излъчват сила и доблест и са знак за мъжество. Изработвам не само ножове, а и мечове, саби, ками – реплики на старите оръжия, както и лъкове, арбалети и др. Също така реставрирам и стари оръжия.

Изработвам ножовете, като се съобразявам с традицията и като използвам дългогодишния си опит. Винаги влагам собственото си виждане. От позицията на дизайнер създавам нови модели и оживявам старите образци. Но за съжаление в България не е възможно да се направи патент на новите модели ножове.

При създаването на новите модели съчетавам каноните на занаята и полета на творческата мисъл, на изкуството. Занаятът и изкуството са неразривно свързани в работата ми. Създавам авторските модели на базата на опита, който имам в областта на касаплъка, ловджийството и ножарството. Това ми дава възможност да намирам най-точните решения за формата и размера на ножа, за

внушителността и красотата му, за най-точния материал, с който се получава великолепният нож.
Ножовете, които изработвам, са високо оценени от специалистите и се купуват с радост и възхищение от клиентите. Канен съм и съм участвал в национални и международни изложения на леката промишленост, земеделието, животновъдството и хранително-вкусовата промишленост. Желан гост съм на панаирите на занаятите и на мероприятия, свързани с отстояване на традициите, на българското. Изработеното от мен достойно представя България в Русия, Англия, Австрия, Германия, Турция, Румъния, САЩ, Канада и другаде.
С удоволствие се включвам в инициативите на Регионалната занаятчийска камара – Бургас, която ни помага да представим създаденото от нас и пред чуждестранните туристи, както и да се запознаем с нашите колеги от съседните страни. Участвам успешно в занаятчийските изложения, които Камарата провежда в Мол „Галерия" – Бургас.
За мен от особена важност в работата са историята, традицията и културата, които са градивната сила в областта на ножарството. Търся старинните оригинали и ги претворявам съобразно с изискванията на съвременния бит и културната традиция. Така майстор Стоян Андонов пази честта, достойнството и самоуважението си.
Стремя се да срещна миналото с днешния ден и да го пренеса в бъдещето!"

Грънчарница "Орлето"

Грънчарството е традиционен занаят за айтоския край. На 10 км от Айтос има находище на глина и затова градът е втори в България след Троян по развитие на грънчарството. Според легендите уменията на местните грънчари били прочути по пазарите на Средиземно море, а по изящество на глинените съдове Айтос се сравнявал с древна Троя. В грънчарската работилница в комплекс "Генгер" работи Атанас Орлов, потомък на най-стария грънчар в околността. Запазен е автентичният инструментариум, ръчната обработка на глината и колелото, на което предците на днешния занаятчия са изработвали глинени съдове. Гостите на комплекса могат да видят отделните етапи на ръчното грънчарско производство и уникални образци на грънчарския занаят.

Родът на Орлетата, както ги наричат в Айтос, е познат още от 1826г. В началните години те правели предимно стомни, гърнета, купички. Дядото на Атанас основава цех тук и произвежда предимно големи вази и съдове за храна. В ателието на майстора има 100-годишно грънчарско колело, което той показва с гордост на гостите.

В „Генгера" работят бащата Атанас, съпругата му Невена и синовете Андон и Тодор. Последните са шесто поколение грънчари. Първият през лятото е в Созопол, а вторият – в Несебър на улицата на занаятите. Андон е по-големият брат, който е завършил гимназията по приложни изкуства в Троян. Той прави калъпи за отливане на глинени фигури, а по-малкият пресъздава антични съдове. Грънците, излезли изпод ръцете им са безброй. Стомни, бърдучета, гювечи, амфори, саксии и др.

Атанас Орлов обича да показва като атракция Гордостта на семейството, "дяволската кана" или "каната на смеха", измислена от дядо му, чиито три имена носи. Старият Атанас Орлов е изобретил глинения съд така, че да не може да се пие от него, ако не знаеш секрета му. Каната има куха дръжка и устие, както и множество отвори, разположени в горната й част. В основата на дръжката обаче има миниатюрна дупчица, която трябва да се запуши с пръст, за да може да се пие от съда.

Туристите могат не само да наблюдават работата на майстора на грънчарското колело, но и сами да опитат да направят делвичка.

Най-любопитни са децата, които изработват своя паничка, изчакват я да изсъхне, изрисуват я.
Ученици от айтоски и бургаски училища идват тук, в ателието на Орлови, за да видят традиционната обработка на глината. “За три години оттук са минали стотици, че и хиляди деца, които за пръв път в живота си виждат грънчарско колело. Давам им глина и те с голямо желание се опитват да изработят нещо. Децата отначало не вярват, че точно съдовете, които ние изработваме, са се ползвали в бита”, разказва майсторът.
Сега Орлови правят основно сувенири, които се продават по-лесно на туристите, но паралелно са изложени големи рисувани авторски стомни и автентични писани вази.
“Няма човек, влязъл в ателието, да не е отнесъл нещо със себе си”, коментира Невяна. Чужденците купуват дребни сувенири и най-вече подкови за късмет. Грънчарите подаряват на всеки гост глинен печат на ателието за спомен.

Таня Калчева

„Казвам се Таня Калчева и изработвам художествен текстил с кратки прекъсвания от ученическите си години. Работя под името "Надин арт". През годините съм се занимавала с батика, рисувала съм върху блузи и чанти, а последните няколко години се занимавам основно с плъсти. Водила съм курс приложни изкуства в училище "Климент Охридски" град Бургас.

Правя различни детски работилнички - рисуване върху тениски и изработване играчки от вълна. Участвала съм в много базари и изложения. През месец май 2014г. участвах в изложбата "ЦВЯТ И ПЛЪСТИ" в Културен Център "Морско Казино" град Бургас."

Явор и Дени

Явор Христов Топалов е роден през 1976г. в България.

Баща му - Христо Драгиев Топалов е майстор грънчар и му е дал начален старт в тази насока.

През 1994г. Явор Топалов завършва Средно художествено училище в град Троян, а през 2001г. завършва философия във Великотърновски Университет "Св. Св. Кирил и Методий".

От 2004г . е признат от Националната Занаятчийска Камара за майстор по изработване на художествена керамика.

От 2007г. Явор Топалов работи заедно с Деница Вълчева като същевременно я обучава в занаята. В момента двамата работят в етнографски комплекс "Шато Медово" с. Медово, област Бургас.

Ирина Димитрова

„Казвам се Ирина Димитрова и се занимавам с полимерна глина от началото на 2011г. Всичко започна, когато подарих за рожденния ден на дъщеря ми комплект от цветове полимерна глина и инструменти за тях, но материала завладя мен и оттогава постоянно творя с него. Обичам да експериментирам, глината предлага много големи възможности, това се вижда и в голямото разнообразие от различно стилово изработени бижута. Най-важното е, че във всичките ми творби е вложена много любов.

Аз съм човек отдал се изцяло на творчеството си. Занимавам се с плъстене, плъсти или както е модерно да се казва "филц" от 5 години, но по-задълбочено и отдадено - от 2 години. Всичко се изработва изцяло ръчно и от натурална вълна. Единствено с този материал е възможно да се изработят безшевни одежди, елечета, блузи, сака, рокли, палта, прекрасни шалове, шапки, ръкавички, чанти... и още много други, които фантазията на човек може да сътвори. Вълната може да се комбинира и с други материи, прежда, влакна, текстил,

но те трябва също да са натурални - като коприна, лен, памук и др. От комбинацията на вълна и коприна се изработват едни от най – нежните и прекрасни шалове и аз с гордост мога да заявя, че усвоих тази техника "нунофелтинг".

Какво ме вдъхновява, от къде черпя идеи? Ами първо, когато започна да работя дадено изделие от мен трябва да бликне много любов, настроена ли съм така мога да ви кажа, че всичко става само. Тръгвам с някаква идея, но в процеса на работа тя се трансформира в друго, но още по - красиво. Когато завърша изделието си и го погледна изпитвам невероятно удовлетворение. Всичко изработено с този материал е цветно, пъстро, за да може да ни дава настроение и усмивки в мразовитата и сива зима. Към шаловете се изработват и ръкавички, които в студеното време топлят много. Много е важно да се знае, че вълната като естествен материал не позволява запарване, също има свойствата да се самопочиства, не задържа мръсотия и неприятна миризма. Работата с вълна е едно от прекрасните неща, които ми се случват. Невероятно е усещането да държиш в ръцете си вълната и да твориш с нея. Радвам се, че можах да ви се представя. Благодаря ви, че се запознахте с творчеството ми."

Христина Петкова

„Казвам се Христина Петкова и съм на 41 години. Работя в динамична корпоративна среда, където се срещам с десетки хора. Ежедневието ми е изпълнено с цифри, данни и обмен на информация. Изкуството ми помага да спра забързания ход и да релаксирам, кара ме да се почувствам по-спокойна и по – радостна. Изкуството е това, което балансира моя свят и храни душата ми. Ето как започна:

Преди три години, разглеждайки някакъв форум, попаднах на едно изящно дръвче, изработено от мъниста. Дръвчето представляваше разцъфнала кичеста глициния, обагрена с прекрасни розови и лилави мъниста. Спокойно мога да кажа, че беше любов от пръв поглед, която не спира да гори и до днес. Започнах да търся информация по форуми и сайтове. И..... както се казва, който търси намира. Правих, преправях, развалях, изпробвах различни техники и материали. Радвам се да ви покажа до къде ме отведе търсенето ми и какво се получи от него.

Дръвчетата ги изработвам от мъниста или естествени камъни, а стволовете са от студен порцелан, който приготвям в домашни условия.

И така, докато си правих дръвчетата, ми хрумна идеята да

изработвам някакви специални кутийки за тях. Започнах търсене на идеи и вдъхновение и.... открих... Е, не се получиха кутии за дръвчетата ми, но се получи нещо много по-добро. Започнах да плета кошници с капачета от вестници. Не знам дали това е изкуство или занаят, но за мен е чудесен начин да се оползотвори ненужната хартия. Разбира се, че някой вече се беше сетил за това. Много ми хареса идеята старите ненужни вестници, които ни затрупват, да използваме по такъв чудесен и практичен начин. Всички знаем, че хартията се получава от дървесина и за целта се изсичат ценни дървета. Смятам, че тези кутийки са прекрасна идея да дадем своя принос за опазването на околната среда. Моите кутии декорирах с техника декупаж.

Няма нищо по-хубаво от удовлетворението, когато създаваш. Защото: „Животът е кратък, изкуството - вечно"
Сентенция на най-великия лекар на античността – ХИПОКРАТ."

Димитър Иванов

Да вдъхнеш живот на дървото, да го накараш да те погледне с очите на Христос и светците и да ти донесе добро, е мечта, която не всеки може да осъществи. Така е мислил и за себе си майстор-дърворезбарят Димитър Иванов. Даровит музикант, той работи като военен във Военноморската база в Бургас. Преди 20 години там среща матрос, който прави дърворезби, и взима от него първите си уроци. След половин година прави своите първи икони и ги предлага за продажба в Созопол, като единственото му желание е да разбере дали има таланат за тази работа. Иконите се купуват. Добил смелост, той решава да се занимава с тази работа професионално. Явява се на изпит и получава сертификат за майстор-дърворезбар. След пенсионирането му това се превръща в негово постоянно занимание. Има участие по телевизията, в изложби и публикации в пресата. Негови икони притежават президенти, известни личности от културата, политиката и арт средите. Дарил е много свои икони в църкви и манастири в България. Иконите му са достигнали до Германия, САЩ, Италия, Русия, Австралия. Голяма гордост за майстора е иконата на св.Богородица, дарена от него за параклиса, намиращ се в Българската Антарктическа база на остров Ливингстън. Майсторът вече знае, че мечтите могат да се осъществят, щом влизат в плановете на Бог. За него е чест, че може да продължи традицията на старите майстори-дърворезбари от Трявна.

Евгений Русев

След чиракуване в Архитектурно-етнографски комплекс "Етъра" - гр.Габрово през 1987г. Евгений Русев става майстор–медникар. От 1990г. е член на Задругата на майсторите на народните художествени занаяти.

Участвал е в международни изложби на занаятите Изложение "Орешак" 1990 и 1992г., в панаир на занаятите в НДК - 1993г. и през 2002г. – в гр.Варна. През май-август 2005г. организира и осъществява тематична медникарска изложба в Етнографски музей – Бургас. През месец юни, съвместно с 10 местни занаятчии организира изложба-базар по време на Фолклорни празници „Славееви нощи" – гр.Айтос. Участва в първия град на занаятите в Копривщица по време на IX Национален фолклорен фестивал през август 2005г. През май 2010г. участва в Международен панаир на занаятите във Флоренция, Италия като представител на занаятчийската общност от Бургаския регион.

От 1988г. Евгений Русев работи като медникар в Етнографски комплекс "Алея на старите занаяти" – гр.Айтос. Гостите на Алеята на старите занаяти имат възможността да наблюдават процеса на производство на изделията в работилницата. Всички артикули на продукцията са ръчна изработка и процесът на работа е много атрактивен. Стремежът на майстора е да изработва уникални съдове, близки до традицията, но с авторски почерк. Често гравира съдовете, което ги прави неповторими. Използва елементи типични за българската традиция и изтока.

Даниела Тодорова

„Завършила съм социални дейности, но от 7 години се занимавам с иконопис и приложни изкуства. Фолклорната тематика ме провокира преди известно време и започнах да рисувам живописни платна, посветени на българските обичаи и празници. Имам 4 самостоятелни изложби. В почти всяка моя картина присъства шеговит елемент. Веселите случки са вдъхновени от навиците и обичаите на българите. От две години открих удоволствието да работя с полимерна глина и от плъстенето. Когато си почивам от рисуване, изработвам кукли и играчки от вълна".

Станко Киров

„Роден съм на 03.12.1972г. в гр. Бургас. Жител съм на гр. Българово, община Бургас.

Висшето си образование съм завършил в Университет “Проф. Д-р Асен Златаров” гр. Бургас, със специалност “Маркетинг и мениджмънт”, в периода от 1994г. до 1999г., редовно обучение.

Занаята “Кошничарство”, според закона за занаятите започнах да изучавам на 04.05.1994г., т.е. няколко месеца преди да запиша висшето си образование.

Тук е момента да вмъкна и няколко думи за самия занаят, неговата история и материалите, с които се работи. Една от версиите за него е, че се е появил в древен Египет, 4000 години пр.н.е. Това е един от най-старите занаяти в света. Във Франция едва през Средновековието се основава корпорация на кошничарите – майстори на плетени седалки, които работят с тръстика и камъш. Друг използван материал е ратана. Той се внедрява при изработка на мебели в Холандия през XVI век, след като открили здравината и устойчивостта на този вид лиана. Тя е от семейството на палмите и расте в Тропиците – Индонезия, Филипините и Малайзия. Стеблата и са едновременно влечащи /пълзящи/ и катерливи, и достигат дължина 200 и повече метра.

Плетените мебели са били на мода по време на Втората Френска империя. Едва тогава се появяват и мебели изцяло изработени от ратан. На мода е обзавеждането на зимните градини с тях. По това време мебелите се произвеждат в Китай по европейски модели. След колонизацията /1888г./ производството им се установява в Индонезия или Европа, в частност Англия, която монополизира търговията с Китай.

В България при кошничарството се използват всички видове материали, които се подават на плетене и огъване. Най - често използвани са различи видове върба и по - скоро червената конопена върба /ракита/. Тя вирее в черноземна и слабо песъчлива почва и обича повече влага. Освен култивирана, тя е върба, която и в диво състояние дава качествен материал за работа.

Този занаят е много добре развит и в Русия, като се говори, че в определени области с него се е занимавало населението на цели села, като Кобяково, Шараповна, Корнево и др.

В продължение на 5 години от 1994г. до 1999г. изучавах предимно как се изработват мебели и как става тяхното изплитане с различни видове плетки. Мебелите са естествен придатък на кошничарския занаят. Те предоставят възможност за използването на ракитата, не само като материал за дребни предмети за бита, като панери, кошници, декоративни стени, паравани, пана, кошове за дрехи и дамаджани, но и за изработка на едрогабаритни изделия, като кресла, столове, маси, канапета, ракли, стелажи, етажерки, а също и цели плетени тавани и барплотове, които всъщност изработвам и аз от 1999г., но вече като самостоятелен занаятчия.

Дълго време, около 3 години от 2000г. до 2003г., аз се самообучавах самостоятелно в изработката на дребни предмети за бита, които изброих по - горе. Материалът, с който се работи е благодатен за превъплътяването му в различни форми и е въпрос на въображение да се изработват и много по - специфични изделия.

От 2005г. до 2008г. водих школа към читалище "Светилник", гр. Бургас, за обучение на деца по занаят "Кошничарство". През

школата са минали десетки деца от различни възрасти. С тази школа се представих на изложението за цветя "Флора 2006", където спечелихме бронзов медал.

Имам още едно участие на "Флора 2008", като член на Регионална занаятчийска камара - Бургас, където експозицията ни бе удостоена със сребърен медал. Член съм на камарата от 2005г. Защитил съм степен „Майстор на плетени мебели". Като член на камарата съм участвал на Великденско изложение на занаятчийската камара, проведено в Етнографски музей - Бургас. Ежегодно участвам и на Коледно - новогодишния базар, организиран от община Бургас и Регионалната занаятчийска камара. Представял съм се на изложения, организирани от бизнес центрове към програмата "Jobs" гр. Варна и гр. София.

От 7 години работя и в Етнографски комплекс "Генгер" гр. Айтос, където на живо демонстрирам занаята пред български и чуждестранни туристи.

Произведени от мен сувенири и други плетени изделия има и в Русия, Румъния, Германия, Англия, Шотландия, Ирландия, Индия, Македония, Алжир.

Участвал съм в проект "Иновативно занаятчийство" /In Hand/ съвместно с колеги от България /Бургас/, Флоренция /Италия/, Лимож /Франция/ и Барселона /Испания/. Изработените арт инсталации по този проект бяха изложени в четирите града в рамките на 4 месеца.

Считам за своя мисия да популяризирам този занаят, който в България и в частност в Бургаска област е почти на замиране. Това може да стане чрез усъвършенстване на изделията и включването им в съвременния бит, чрез нов модерен дизайн, а също така и чрез изработване на нови и уникални модели.

Публикации за мен има във вестник "Пари" от 23.05.2007г., в статия озаглавена "Бягство от познатото", а също и във вестник "Бургаски еснафъ" от м. октомври 2007г., статия "Хоби, превърнато в професия"."

Петьо Цолов

„Казвам се Петьо Тодоров Цолов. Роден съм в град Роман, област Врачанска. Завършил съм ВИФ "Г.Димитров" гр. София през 1984г. Работя като учител по физическо възпитание и спорт в ПГТ "Алеко Константинов" гр. Поморие. Занимавам се с дърворезба от 1984г. Член съм на Регионална занаятчийска камара - Бургас. Участвал съм многократно в общински изложби гр. Поморие, имал съм самостоятелни изложби в Слънчев Бряг, „Шато Медово" и други."

Тонка Видева

„Родена съм в Бургас. От малка обичам да рисувам и в училищните си години спечелих първо място в конкурс за пейзаж. Рисувах и върху гипсови отливки.
Морето винаги е присъствало като тема в творческите ми занимания. Години по - късно, когато работих в Гърция, бях истински пленена от екзотичната красота на Средиземно и Егейско море. Неусетно красиви морски камъчета, раковини и пъстър пясък станаха основен материал в моите пана, наситени с цялата енергия на водата, земята, огъня.
Работата с тези естествени природни материали ме зареждаше невероятно и ми носеше силни положителни емоции. Всяко мое пано има своя релаксиращ ефект и е един малък диалог с природата – майка, която ние трябва да обичаме и пазим. Според мен това е и посланието на моите творби – да обичаме и пазим природата…
С това послание към хората имах три изложби в Гърция. А на свещения и красив остров Крит местен канал снима репортаж и направи интервю с мен за това, какво трябва да бъде нашето отношение към заобикалящата природа и как трябва да възпитаваме любов към нея. В този смисъл смятам, че едно късче красота от природата, внесено в рамка и в нашия дом, офис, ресторант може да събуди любов и преклонение пред нейната красота и величие. Майкъл Джексън е казал:" … хората трябва да се научим да гледаме с душите и сърцата си..!"
И според мен това е нашето спасение, това е нашата алтернатива – да обичаме и пазим природата.
В настоящия момент като член на Регионална занаятчийска камара – Бургас имам участия в два поредни летни сезона в изложенията на камарата в Мол „Галерия" в града."

Стоя Кърчева

Започва работа като фризьор през 1999г. във фризьорски салон ''Стоя Стил''. През 2004г. става преподавател по фризьорство към учебен център при РКС ''Черноморие'' и преминава обучение в ''FRAMEZI AKADEMY'' мода в червена колористика гр. Пловдив. През 2007г. преминава обучение ''M.Y.COIFFURE SPRING ATHENS-GREECE''.

Участва в редица конкурси и фестивали:

- ''Международен фестивал на прическата и красотата'' гр. София през 2000г., 2001г., 2003 г.,2004г. и 2006г.
- ''Фестивал на прическата'' гр. Бургас през 2002г. и 2004г.
- ''Конкурс дамска прическа VITALITY'S'' през 2005г. и се класира на първо място
- През 2011г. участва в шоу на известни български фризьори ''Прическа-лято 2011'' на бургаския плаж, а през 2012г. участва във ''Всичко за вашия празник'' в Мол ''Галерия'' гр. Бургас

Йордан Василев

Йордан Василев е един от най-добрите коафьори в България с повече от 25 години опит. Той е Преподавател – треньор към Техническия център на Alfaparf – Milano към "Christian of Roma Group". Член е на френската организация за висша мода в прическата – Haute Coiffure Francaise, както и на Intercoiffure Mondial. Жури в много конкурси за фризьорство. През 2013г. е номиниран с орден в ранг "РИЦАР" на Intercoiffure Mondial. През 2008г. получава приза "Личност на годината" в Рио де Жанейро, Бразилия.

От 2002г. организира "Конкурс на прическата и красотата" в Бургас, който от 2007г. е национален и се провежда под егидата на РЗСФ – Бургас и "Интеркоафюр-България" с международно жури. Многократен носител на „GRAND PRIX" от Международни фестивали за прическата и красотата.

През 2007г. е избран за Арт директор на "Moser" - България. Председател е на Регионалното Занаятчийско Сдружение на Фризьорите в гр. Бургас и Бургаска област.

Йордан Василев е фризьор със собствен стил и излъчване, който спокойно можем да наречем артист в своята професия!

Златка Маркова

Златка Маркова е майстор-фризьор с цели 47 години стаж. Веднага след средното си образование тя завършва двугодишно обучение по фризьорство с педагогически профил и от 6.07.1967г. започва работа като фризьор.

“Старание, обучение, следене на новостите в бранша, непрекъснато надграждане на знания и усъвършенстване на умения, учене от най-добрите, много труд и постоянство, отдаденост – това е ключът към утвърждаването и успеха във всяка една професия”, твърди доайенът на фризьорите в Бургас и региона.

Името на Златка Маркова е марка не само в гилдията, но и сред потребителите. За такъв дълъг период на трудова дейност майсторката е обслужила огромен брой клиенти, всеки от които е останал доволен от уменията й на висококвалифициран специалист. Отношението на фризьорите към нея може да се изрази с една дума – респект. Затова и неведнъж е канена за член на жури на редица конкурси, включително и международни. В продължение на

два мандата е избирана единодушно за член на Управителния съвет на Регионална занаятчийска камара - Бургас, както и в продължение на 10 години, отново по предложение на гилдията, е определяна от Националната занаятчийска камара за председател на изпитната комисия по фризьорство за придобиване на квалификационна степен майстор и квалификационна степен калфа.

Голяма част от утвърдените вече имена от по - новите поколения са минали през школата на Златка Маркова. Дълбоко уважение, но и много топли чувства изпитват стотиците ученици на Златка Маркова, които тя с огромно старание продължава да въвежда във фризьорството, разкрива им всички тайни и тънкости и изисква от тях същото такова старание и всеотдайност. Най - много я радват успехите на обучаваните от нея калфи и майстори. Неднократно е споделяла, че иска докрай да сподели богатството си от знания, защото несподелено с другите, това богатство губи стойност. А и по - успешно се върви напред и нагоре, когато постигнатото преди теб е основата, върху която надграждаш.

Това е Златка Маркова, представена от колегите и учениците си – марка, професионален еталон, златни ръце и голямо сърце.

Динко Димитров

„Казвам се Динко Димитров. По професия съм електротехник. Сега съм мебелист към няколко мебелни магазина. Живея в град Бургас. И аз, както повечето мои съграждани, съм изградил през годините една особена връзка с морето, която трудно мога да обясня с думи. Сигурен съм обаче, че именно тази трудно обяснима любов е в основата това Бургас да е град на творци – музиканти, певци, артисти, художници, занятчии - приложници, майстори на художествени занаяти.

С изработване на модели на кораби се занимавам от около 30 години. За корабомоделизма се изисква обаче не само огромна любов към морето и корабите, но и много търпение и упоритост. Всеки детайл и всяка операция при изграждането на модела са дело на ръцете ми. Ползването на машини е минимално. За изработването на големите модели на всеки от тях съм посветил по 3 години и 4 - 5 месеца. Времето за сътворяване на по-малките модели е по-кратко, но не съвсем. Средната продължителност на изграждане на модел е между 2 и 3 години. На това мое любимо занимание съм посветил огромна част от свободното си време и сърцето си. Поради високата себестойност на моделите, които изработвам, няма как да превърна тази дейност в свой бизнес поне досега.

През 2012г. бях поканен да направя самостоятелна изложба в Културен Център „Морско казино" град Бургас. Почувствах се удовлетворен от големия интерес към работата ми и одобрението на бургазлии и гостите на града ни, които посетиха изложбата."

Красимир Щерев

Красимир Щерев е майстор - кожухар с 25 години зад гърба си в работа с естествена кожа. По образование инженер, но по душа - занаятчия, той ни показва любовта си към кожата във всеки един детайл при изработването на гривна или чифт пантофи. Посещавал е няколко международни панаира в Германия. Нещата, които прави като гривни, чанти, чехли и пантофи за дома привличат интереса на хората.

Жени Узунова

„Казвам се Жени Узунова и се занимавам с изработването на декоративни карвинг свещи.
Още в ранните си години бях пленена от красотата и разнообразието на декоративните свещи. При откриването на лятното изложение на Регионалната занаятчийска камара - Бургас през 2013г. имах удоволствието да се запозная с магията на декоративните карвинг свещи. В този миг открих, с какво искам да се занимавам. Година по - късно направих и първата си карвинг свещ.
И днес имам удоволствието да ви представя своите декоративни, ръчно изработени карвинг свещи. Те са изработени от висококачествени материали, не пушат и не се разтичат.
Какво всъщност представлява карвинг свещта?
Това е звездообразна свещ – основа, която се потапя в различни цветове парафин. Докато е топла се изрязва със специални ножове в желаните форми. Когато запалите свещта, тя свети от всички страни като фенер.
Декоративните карвинг свещи са прекрасно допълнение към всяка трапеза, всеки празник и незабравими моменти."

Али Куртул

Али Куртул е роден през април 1960г. в Къркларели.
Той осигурява прехраната си с обущарство. Историята на майстора започва през 1974г.
Той учи обущарство при Мустафа Уста, който живее в Истанбул през 1974г.
Работата на майстора започва с чиракуване и продължава през калфенство. Той натрупва опит в бизнеса и става майстор в собствения си магазин през 1990г. Майсторът определя работата си като трудна, но забавна и достъпна. Посвещава години на своята работа и придобива опит. За него е трудно да трупа опит, защото никой от семейството му не се занимава с тази работа. Най-важната причина за избора на тази работа е, че тя изисква влагане на по-малко средства.
"Работата изглежда много уморителна и трудна, но когато видя усмихнатите хора, за които съм свършил работа, няма и следа от умора", казва майсторът щастлив.
Когато попитахме, кое е най-трудното в занаята, майсторът ни отговори, че в развиващия се свят намалява търсенето на обущари, нарастват финансовите проблеми и намаляват младите хора, които се посвещават на тази професия, което води до спад в обущарството. Освен това привлекателността на работата във фабрика, убива нашия майстор.
Той работи с любов от 1974г. насам. „Колкото повече човек обича работата си, толкова по-щастлив ще бъде", казва майсторът.

Хюсейин Чокан

Хюсейин Чокан е роден през 1941г. Той започва работа като занаятчия в Къркларели. Майсторът се занимава с грънчарство и е научил занаята от своя баща, който продължава да работи на своето работно място.
Той произвежда керамика като тестава продуктите. Занятът е и негово хоби.

Казва с умиление, че е научил занаята от баща си. Когато поискахме да ни даде определение за професията, той говореше за приятното чувство, което изпитва при оформяне на глината. Не е спечелил много пари, но продължава, защото обича работата си – обяснява той. Когато е на грънчарското колело, той се откъсва от околния свят и се съсредоточава само върху своята работа.
Това е единственият майстор в Тракия, който прави глинени съдове. Той има постоянни посетители от чужбина. През 2014г. участва в конкурса на Ахи.
Той е огорчен, защото трудно се намира почвен материал, поради липсата на възвращаемост.
И майсторът, постигнал много успехи, посветил живота си на своята работа, пожелава на младите хора да се занимават с грънчарство като хоби и да продължат занаята.

Мурат Куш

Мурат Куш е роден през 1984г. в Къркларели. Майсторът на метални дограми споделя, че майсторството се състои в оформянето на металните части, в размера и количеството на желязото, за да се направят рамките и да се отрежат. Казва, че за него не е било трудно, защото е свикнал да работи усърдно занаята при баща си. Неговият майстор Ертан Гюрдал го е научил на занаята и от 2009г. насам работи самостоятелно.
Семейството също участва в работата и майсторът споделя колко е хубаво и забавно да се правят нови продукти.
Той казва, че неговата работа намалява поради умората, тежкия труд и откриването на големи фабрики.
Мурат Куш усвоява занаята още в ранните си години и споделя, че обича работата си заради своето семейство.

Неговият съвет, за да се продължи занаята е той да бъде включен в учебните планове на професионалните училища и държавата да отпуска кредити на хората, които започнат работа в тази област.
А съвета му към начинаещите в занаята е да уважават работата си и да бъдат щастливи докато я вършат.

Наим Яша

Наим Яша е роден през 1962г. С подкрепата на баща си става занаятчия през 1975г.
През периоди на чиракуване и калфенство учи професията от майстор.
Той описва професията си като ръчна работа за моторни превозни средства – поява на вдлъбнатини, подутини, килване или проблеми свързани с промяна в геометрията на каросерията, изискващи ремонти, подмяна на части и компоненти, в рамките на определен период от време, докато се направи.
Това е занимание, благодарение на утвърдения бизнес в неговата социална среда.
Той казва, че трудностите не се свързани само с труда и финансовите проблеми.
Професионалните училища трябва да обучават чираци и калфи на този занаят. Той съветва тези, които ще започнат работа да бъдат честни и достойни занаятчии.

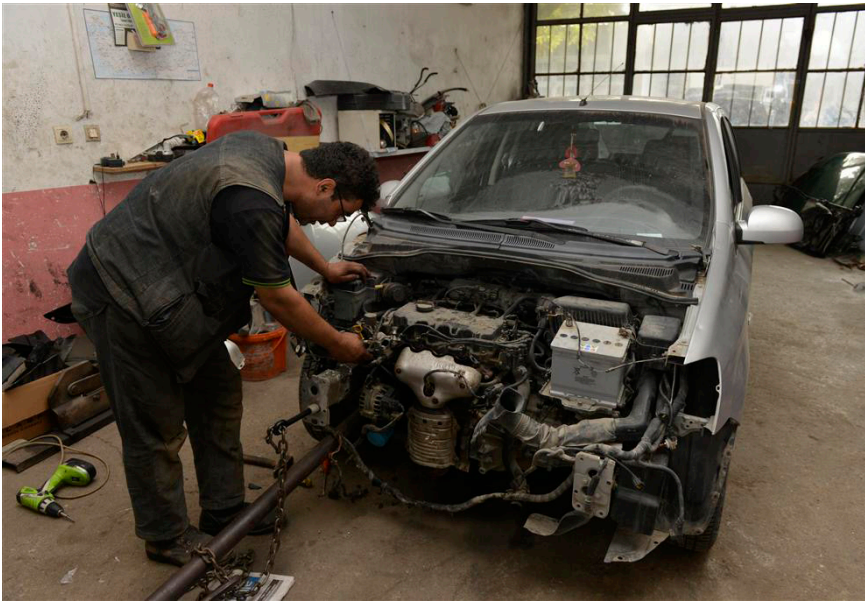

Нусрет Дулуоглу

Нусрет Дулуоглу е роден през 1935г. След дълги години като чирак и калфа, става майстор шивач и започва работа като занаятчия през 1984г. Той е твърде много щастлив със своя занаят и работи с любов. Според желания модел и плата, получените поръчки се разкрояват, подготвят за шиене, шият се, правят се декорации, дрехите се гладят и след това се подготвят да бъдат представени за одобрение от клиентите, описва майсторът.

Нашият опитен майстор казва, че се е учил при различни майстори, и въпреки старостта си, все още работи занаята, защото го обича.

Най-добрата страна на професията се изразява в това да допринасяш за външния вид на хората и да бъдеш в постоянен диалог с тях.

Умората в очите и постоянната работа в седнало положение са неудобства на професията.

Въпреки всичко, най-важната причина за избора на професия е наистина да харесваш това, което правиш. Той добавя, че приемствеността в шивашката професия се изразява в курсовете за обучение на младите хора.

Неговият съвет към всеки, който избере тази професия е с голямо желание да работи много усилено.

Русту Карадениз

Русту Карадениз е роден през 1976г. Майстор, който в продължение на много години се занимава с мрамор в Къркларели.

С подкрепата на семейството си започва работа през 2004г. Той описва занаята си като: всякакъв вид работа с различни машини и оборудване, рязане на стругове, полиране и декориране за нуждите на строителната индустрия, мраморни плотове, первази и др.

Трудната страна на професията е да работиш със силата на тялото. В неговото семейство никой не се е занимавал с тази професия и той е научил занаята от неговия майстор.

Майсторът казва, че този занаят допринася за развитието на социалната среда.

Той добавя, че оформянето на мрамора го успокоява и го прави щастлив. С гордост заявява, че този занаят трябва да бъде насърчаван. Неговият съвет към начинаещите е, че трябва да работят без да се изморяват.

Озкан Атач

Озкан Атач е роден през 1974г. в Къркларели. Той осигурява прехраната си като бръснар.
Запитан каква е историята на началото на занаята през 1987г., той отговаря че насърчен от своя баща става бръснар. След като чиракува и става калфа, отваря своя собствена бръснарница в Къркларели.
Той все още продължава занаята там. След като е бил чирак и калфа в продължение на 11 години, той научил занаята от майстор Ахмет и щастливо казва, че му е благодарен за тези дни. Неговият дядо работи занаята в продължение на много години и това оказва голямо влияние върху избора на майстора.
Той казва, че това е една много приятна професия и причина за непрекъснат контакт с хората и социалната среда. Запитан за най-важната и красива част от професията, той отговоря че това са приятелските отношения с хората. Когато става въпрос за трудностите, той посочва дългото работно време като трудна част от тази професия. Той иска да се гарантира устойчивостта на професията.
Той казва, че е необходимо да бъдат предоставени гарантирани от правителството малки заеми за насърчаване на откриването на нови бръснарници, за да има приемственост в професията.
Опитният бръснар Озкан Атач препоръчва да бъдем положителни и приятелски настроени към начинаещите в тази професия.

Реджаи Алпсой

Реджаи Алпсой е роден в Къркларели през 1954г. и започва да се занимава със занаята на 13 годишна възраст. Майсторът открива свое работно място за дървопреработване на промишлената площадка в Къркларели през 1984г., където работи и до днес. Когато го помолихме да опише неговия занаят, той ни разказа как големи стволове или трупи на дървета се превръщат, чрез обработка на машина, в дъски или талпи с размери според желанията на клиентите.

Той е научил занаята от баща си и семейството. Разказва колко е приятно да допринася за икономиката чрез своите изделия.

Говори за трудната част от работата си, а именно за трудността от намиране на инструменти, поради нуждата от капитал. Подчертава необходимостта от достъпни евтини кредити и квалифициран персонал.

Майсторът пожелава на всички, които започват в тази професия, да се борят за достойна позиция на пазара.

Бейнур Генчогулларъ

Бейнур Генчогулларъ е роден в Къркларели през 1956г. и работи там.

Започва да ремонтира двигатели през 1984г. В момента работи в работилница на промишлена площадка в Къркларели. Прави цялостен ремонт на инструментите, сервиз, поддръжка и поправка. Работата изисква внимание и умение да се преодолява стреса. В продължение на много години като чирак и калфа учи изкуството да се справя с работата. „Бъдете щастливи, когато си свършите работата" – казва той.

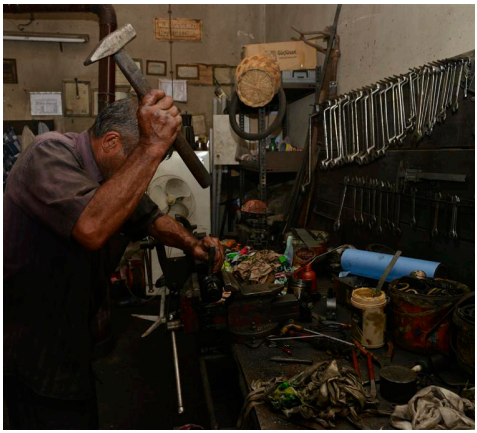

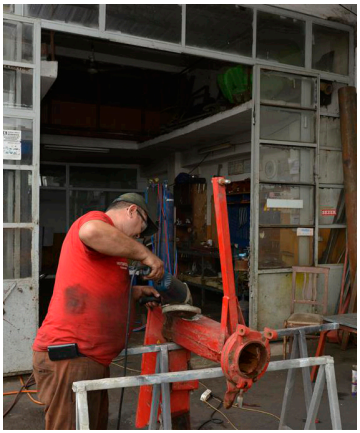

Ниското ниво на доходите и малкият брой потенциални клиенти са трудности в работата му.

Най-важният фактор при избора на професията му е любопитството, докато е правил ремонтни работи за негови приятели.

Нужни са заеми с ниски лихви за продължаване на професията и професионални училища за насърчаване в тази област – казва майсторът. Той съветва всеки, който е нов в работата да работи неуморно.

Фарук Урей

Фарук Урей е роден през 1973г. Той се е борил много за работа преди да стане занаятчия.

През 1999 г. той започнал работа във фурната, научил тънкостите на занаята и в момента работи в Къркларели. Когато го помолихме да разкаже за работата си, той определи занаята като необходим за ресторанти и пекарни, при който се правят хлябове, торти, сладкиши, тестени изделия. Той е научил занаята от Орхан Ялчън, според който най-важното нещо е работа в екип и дисциплината.

Трудно е, защото е постоянно горещо в пекарната, но аз работя неуморно, защото обичам работата си – казва майсторът.

Държавата трябва да подкрепя приемствеността в занята на малките предприятия в частния сектор, за да се разкриват нови работни места – казва той.

Майсторът съветва начинаещите в занаята да работят с любов и всеотдайност и ще се справят, ако спазват правилата.

Хикмет Шимшек

Хикмет Шимшек е роден в Къркларели през 1962г. и се занимава с бизнес като авто електротехник.

Майсторът започва да работи като чирак през 1979г. Работи по поддръжката, ремонта и монтажа на електрическото оборудване на леки, лекотоварни и тежкотоварни превозни средства. Открива свой собствен магазин през 1989г. и продължава да работи в Къркларели. Също така е президент на занаятчийските гилдии.

Харесвам работата си и искам да я работя много години – с голямо удоволствие казва нашият майстор. Всеки ден той все още научава нови начини за ремонт и така прави работата си по-интересна. Казва, че в провинцията тази работа е малко поради някои финансови проблеми.

Неговият баща изиграва важна роля при избора на занаята. Той подчертава колко е важна държавната подкрепа за приемствеността в бизнеса.

Майсторът съветва хората, които искат да се занимават с тази професия, че трябва наистина да я обичат и да искат да продължат да работят в съответствие с професионалната етика.

Левент Тек

Левент Тек е роден през 1967г. в Къркларели. Започвайки като чирак през 1978г., е създал свой собствен бизнес с течение на времето. Той избира занаята на подготовка и бояджийски операции на моторни превозни средства.
В края на работния ден, след като види как старите автомобили са се превърнали в нови, забравя всякаква умора.
Най-важната част от работата е проблематична за здравето заради боите.
Когато работи с боя майсторът вижда себе си като художник. Това е бил най-важният фактор при избора на занаята на неговия баща Селахатин Бей.
Поради механизацията има отлив на клиенти и много млади хора не проявяват интерес към професията и са необходими допълнителни стимули – казва той.
Неговия съвет към тези, които искат да започнат този занаят е да работят усърдно.

Мехмет Йълдъздал

Мехмет Йълдъздал е роден в Къркларели през 1965г. Той прави метли.

Работил е и все още продължава да работи в Къркларели. В занаята за правене на метли се използва специална трева, растителни влакна като влакна или влакнодайни материали, които се подбират и подготвят, след което се поставя дръжката на метлата на ръка или с помощта на машина.

Той е научил занаята от баща си. Семейството му помага, защото работи занаята от най-ранна възраст. Майсторът казва с усмивка, че правенето на метли е много приятно. Той е изправен пред трудността от голямото търсене на фабрични продукти, заради което всеки ден намалява неговата печалба и търсенето на неговите продукти.

Със съжаление разказва как работниците му стават все по-малко с всеки изминал ден.

Майсторът подчертава, че занаятът нама да бъде напълно загубен, заради механизацията.

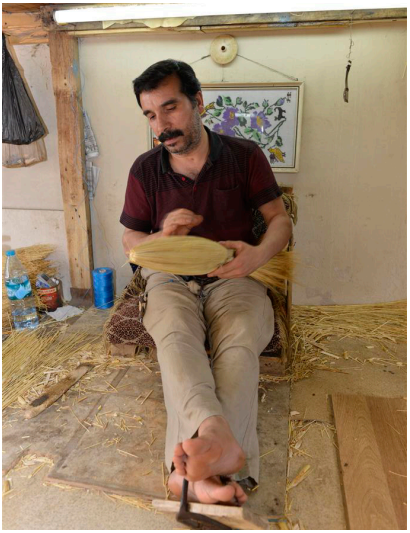

Сезаи Перим

Сезаи Перим е роден през 1968г. в Къркларели. Майсторът се занимава със студено коване и започва работа като занаятчия през 1985г. в Къркларели.

Бизнесът е много труден и трябва да имате физическа сила, но ден след ден клиентите поръчват различни продукти, някои от тях повлияни от сезонните условия – щастливо разказва той. Споделя, че е обикнал и усвоил занаята при майстор Ертан Гюрдал и ще продължи да върши работата си все така с много обич.

Държавата трябва да подпомага и съхранява занаята – мисли Сезаи. Неговият съвет към начинаещите в занаята е да вършат работата си с обич и по начин, който води до последователно увеличаване на производителността на работното място.

Уфук Токташ

Уфук Токташ е роден в Къркларели през 1981г. Той описва себе си като майстор на кюфтетата, месото и барбекюто. Опитвам се да дам най-доброто обслужване и се справям с това в Къркларели още от самото начало – казва той. Напрегнатото работно време е трудно, но той добавя колко много обича работата си.

Майсторът е научил занаята от баща си г-н Бахри. Хора от всички краища на Турция се стичат при майстора, за да вкусят от известните кюфтета на провинцията.

Майсторът прави всичко възможно да останат доволни неговите клиенти от отличния вкус на своите продукти, а навън се разнася приятен аромат и се виждат щастливи хора.

Но от друга страна упоритата работа и дългото работно време се превръщат в умора. Освен това високите наеми затрудняват работата още повече.

Въпреки това, майсторът на кюфтета вярва, че всеки който избере да бъде майстор в тази професия трябва да бъде стриктен в работата си.

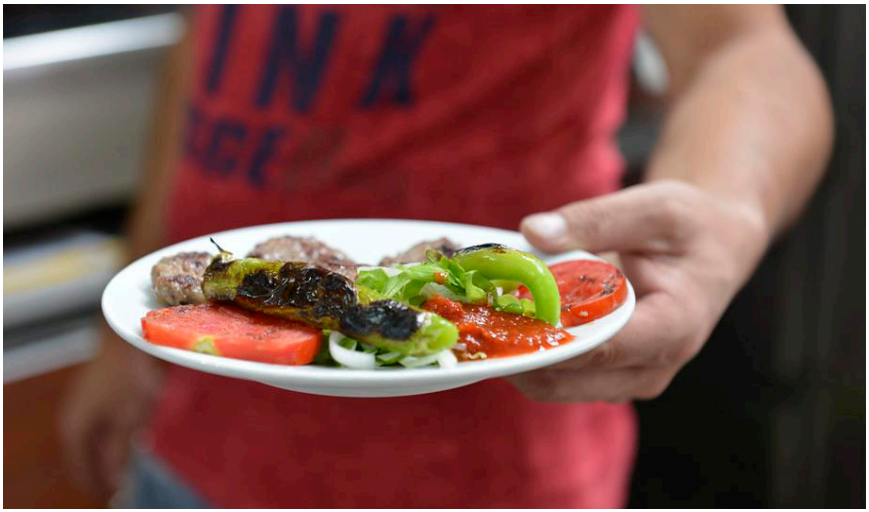

PARTNERSHIP

Bulgaria–Turkey IPA Cross-Border Programme
CCI No: 2007CB16IPO008

Project:
"Traditional Craft Professions and their Adaptation to the Economy in the Cross-Border Area"
CRAFTS

The project is co-funded by EU through the Bulgaria-Turkey IPA Cross-Border Programme (CCI number 2007CB16IPO008)

HANDBOOK ABOUT THE EXCHANGING OF BEST PRACTICES

July 2014

Programme co-funded by the EUROPEAN UNION

Projects without borders - www.ipacbc-bgtr.eu

EIRC

This publication has been produced with the assistance of the European Union through the Bulgaria – Turkey IPA Cross-Border Programme. The contents of this publication are the sole responsibility of European Integration & Regional Competitiveness Foundation and can in no way be taken to reflect the views of the European Union or the Managing Authority of the Programme.

Foreword

The project entitled "Traditional Craft Professions and their Adaptation to the Economy in the Cross-Border Area" (CRAFTS), Reference No. 2007CB16IPO008-2011-2-028, Subsidy Contract No. РД-02-29 330/21.08.2013r. is co-funded by EU through the Bulgaria – Turkey IPA Cross-Border Programme (CCI number 2007CB16IPO008), Priority Axis 1: Sustainable Social & Economic Development.

Project partners are as follows:

- Burgas Regional Chamber of Skilled Crafts, Bulgaria - Lead Partner;
- Kirklareli Chamber of Tradesmen and Craftsmen, Turkey – Project Partner
- European Integration & Regional Competitiveness Foundation, Bulgaria – Project Partner

The project duration is 12 months and it has approved budget of EUR 72 470.63.

The overall objective of CRAFTS project is the creation and support of prospective and stable cross-border cooperation for exchange of knowledge and good practices in the field of handcrafts amongst the participating organizations and other stakeholders (target groups). The project will facilitate the cross-flow of knowledge, business practices and experience in the eligible area. For this motive, it foresees the establishment of a wider socio-economic and educational tool to support Bulgarian and Turkish craftsmen. In the past few years we have observed slower progress and development in craft professions. The project therefore undertakes a research approach towards traditional crafts in the cross-border area, aiming at a comprehensive strengths and weaknesses, opportunities and threats (SWOT) analysis.

Project activities:

- Preparation activities
- Common meetings among the partners
- Joint management and monitoring
- Development of a media plan
- Promotional activities
- Seminars for the establishment of cross-border support to traditional craft professions
- Creation of a handbook on best practices
- Creation of website
- Development of e-business tools (e-forum, e-libraries, etc.)
- 4 studies
- Final meeting of the project

The target groups of the project are: craftsmen; individuals; chambers of crafts; business support organizations; local authorities and other stakeholders.

The successful project implementation will result in the establishment of stable cooperation between Turkish and Bulgarian organizations in the field of traditional craft professions.

The current Handbook about the exchanging of best practices has been prepared by BULECOPROJECTS Ltd. under a contract with European Integration & Regional Competitiveness Foundation. As a result of careful study and selection are presented examples of best practices for crafts in the cross-border area, namely in Burgas District and Kirklareli Province. The handbook also contains important information about the current status and perspectives for crafts.

Burgas Regional Chamber of Skilled Crafts

Mayya Stoyanova, Chairperson

Burgas Regional Chamber of Skilled Crafts is a non-profit legal entity, established under the Skilled Crafts Act in 2002 and registered under the Non-Profit Legal Entities Act at Burgas District Court in March 2012.

One of the main tasks of the Chamber according to the Skilled Crafts Act is to cooperate with the state and the municipal administration in their efforts to encourage the development of crafts and ensure the quality of the skilled craft services provided, as well as at the drafting of ordinances, programmes and projects related to crafts.

The Main activities of the Chamber are as follows:

- supporting its members in the organization and implementation of craft training and improvement of qualification;
- maintaining a register of apprentices, journeymen, masters and craft enterprises;
- issuing certificates of origin for craft products;
- organizing journeyman and master examinations

Burgas Regional Chamber of Skilled Crafts works closely with the regional craft branch associations, whose main task is to protect the professional interests of craftsmen. Through these associations Burgas Regional Chamber of Skilled Crafts promotes the mutual support between its members and performs cultural and educational activities in the respective branch.

In Burgas District there are the following branch associations:

- Regional Union of Bakers and Confectioners
- Branch Association of Artistic Crafts
- Association of Hairdressers
- Branch Association of Cosmetologists
- Association of Auto Repairs
- Association of Photographers
- Association of Restorers

Burgas Regional Chamber of Skilled Crafts is a partner of Bulgarian and foreign organizations and institutions in projects supporting and promoting crafts.

Membership in other organizations:

- Burgas Regional Chamber of Skilled Crafts is a member of the Balkan Middle Class Office (BMCO)
- Burgas Regional Chamber of Skilled Crafts is a member of the National Chamber of Skilled Crafts
- The National Chamber of Skilled Crafts is a member of the European Association of Craft, Small and Medium-Sized Enterprises (UEAPME)

Kırklareli Chamber of Tradesmen and Craftsmen KESOB

Ali Fuat Şeker, Chairman

Kırklareli Chamber of Tradesmen and Craftsmen (KESOB) was established in 1963 based on the Ahi Community, the historical roots of which stretch back to the XII century with the intention of establishing the dominance of honesty, trust and common sense in the relationships of profession members with each other and public correspondingly to the moral codes and customs, fulfilling the common needs of tradesmen, craftsmen and their employees, easing occupational activities, providing the development of the profession in accordance with its general interests.

KESOB, established pursuant to 507 numbered Tradesmen and Craftsmen Law, continues to operate within the frame of boundaries established with the said Law in accordance with the 5362 numbered Tradesmen and Craftsmen Professional Organisations Law which amended the 507 numbered Law. KESOB, in compliance with this Law, is a professional organisation which possesses legal entity with the characteristics of a public institution, executives of which accede with the elections under judicial control, duty, authority and responsibilities of whom designated by 5362 numbered Law, on the other hand which is independent in terms of management within the specified boundaries and holds a NGO characteristic in that sense. KESOB, currently, has approximately 12,000 tradesmen and craftsmen members. Concurrently 28 chambers of tradesmen and craftsmen are subsidiaries of KESOB.

KESOB Management places emphasis on representation of tradesmen and craftsmen for their voice to be heard on both national and local levels, undertakes the duty to be an active participant amongst non-governmental organisations in Kırklareli and Thrace Region, produces projects, supports the projects carried out by other organisaitons.

European Integration & Regional Competitiveness Foundation

Vladimir Tomov, Chairman

EIRC is a not-for-profit, non-governmental organization, registered in public benefit at the Ministry of Justice of Bulgaria in 2010.

The founders are stakeholders leading European and Bulgarian NGOs, operating in the field of strengthening the public administration, promoting the cooperation and integration in Europe and working at level of Bulgarian local authorities and universities.

EIRC strategy is to act as an active neutral coordination body that can facilitate the creation of local, regional, national and international platforms where public organizations, business, communities and academic organizations can collaborate strategically in an effort to stimulate regional and national growth.

Mission

The mission of EIRC is to support European Integration through promoting innovations and through development of human capital and territorial natural and productive resources.

Main Goals

EIRC recognizes that:

- Environmental protection is the cornerstone of sustainable development;
- Strong Partnership e.g. "SME associations and in general Civil Society Organisations" are fundamental for elaboration of politics with high level social and economic impact;
- Science, innovation and technology are vital for economic development and quality of life;
- Exchange of best practices within European countries in the public and private services is the base for creation of efficient management;
- International co-operation, supported by EU programmes is an important synergic tool for development of international relations;
- Exploration activities form a basic parameter for economic development.

Under these pre-conditions EIRC sets as its strategic targets:

- Protection of environment
- Integration of new technologies
- Enhancement of international co-operation
- Support of exploration activities and creation of relevant employment
- Support of Public-Private Partnership (PPP)

Architectural-Ethnographic Complex "Genger"

The Architectural-Ethnographic Complex "Genger" in Aytos represents acting outdoor ethnographic exposition, showing the typical folk art crafts in Aytos region where all guests enjoy real Bulgarian hospitality.
The Complex is named after a rare plant called "Genger", which means thorn. It is protected plant species and grows only in two places in the world: in the hills west of Aytos in the areas called "Three Brothers", "Hissar" and "Kazanite", and on the Crimean Peninsula.
At first, created like an alley of the crafts in 1986, the Ethnographic Center keeps Bulgarian crafts alive and allows you to touch the traditions with your own hands.

The Ethnographic Complex has craft workshops, where can be seen the entire production process, as well as to take part in it.
Pottery is a traditional craft for Aytos region. According to the legends the skills of local potters were famous in the markets of the Mediterranean Sea and the refinement of Aytos pottery was compared to Troy. In the pottery workshop in "Genger" works a descendant of the oldest potter in the area. The authentic instruments are preserved, as well as the manual processing of the clay and the wheel on which the ancestors of today's craftsman made pottery. Guests can see the different stages of making handmade pottery and unique pottery samples.
Exquisitely engraved copper pots, salvers, coffee sets, tall glasses with antique appearance are just some of the unique items of the coppersmith art that form the interior of the master's workshop. Only in "Genger" you can see unique works of art, which bear the signature of

the talented craftsman. In his workshop are preserved the interior and the instruments used in the 19th century. As an attraction guests may create their artwork, made of copper and tin, as a souvenir.
In the basketmaker's workshop the master combines tradition and contemporary style with unique hand technique and originality of the works. Tourists can weave baskets of wicker.
The complex also has an art studio where you can see paintings of the local artist and other works. Also, guests can draw their own pictures as souvenirs.
There is a studio of applied arts, where souvenirs are made manually.
In the "Genger" you cannot omit the knitter of lace. Here you can find knitting on one, two and five hooks, ethereal doilies, scarves.
Guests are welcomed with hand baked bread in the bakery of the Complex, using an old Bulgarian technology. Here are prepared cakes, breads, pies, ritual loafs, buns, cakes. The traditional oven and space for kneading and rising of the dough are preserved.
You can see an authentic tailor's shop, and you can buy handmade unique items - clothes, costumes, gifts, knitted balls and slippers, household bags, that are associated with the traditional way of life of the Bulgarian people.
Look in the carpenter's workshop where you can see handmade wood products, some of which can be painted.
There is also an ethnographic house /museum/ in the Complex, in which is presented the home lifestyle of a moderately wealthy craftsman from Aytos, who lived in the 18-19 century. It is shown the authentic arrangement of the home with household items and agricultural tools. In the house could be seen exhibits typical for the town of Aytos, which are made entirely of natural materials – cotton, wool, russet and selvage.
In the center of the Complex is the old tavern "Watermill", which offers traditional Bulgarian dishes and drinks from local recipes, in an environment preserving every detail of the typical Bulgarian household. Here you can taste traditional coffee on sand, which is offered in the quaint café, as well as white jam, the recipe of which is kept in secret.
The Complex also has a hotel, which offers all the necessary conditions needed for a relaxing holiday in peace, tranquility and authentic atmosphere.
The tour in the Complex may finish with a visit in the winery, tasting local wines and brandies.

Crafts Demonstration Center in Nessebar and Edirne

The project "Crafts Demonstration Center in Nessebar and Edirne" is implemented under Bulgaria-Turkey IPA Cross-Border Programme. Project partners are: Nessebar Municipality – Lead Partner; Burgas Regional Tourist Association (BRTA); Union of the Edirne Tradesmen and Craftsmen Chambers; Secretariat General to Special Administration of Province of Edirne.

The project is focused on strengthening of the cross-border cooperation between the areas of Nessebar and Edirne in order to create conditions for joint participation of the local craftsmen organizations in the economic development. Joint Crafts Demonstration Center in Nessebar and Edirne is created, where thematic exhibitions of crafts products, crafts, training courses, workshops and fairs will be organized periodically. The promotion and support to the craftsmen contribute to encouraging the economic development in the cross-border region. The project aims to create long-term promotion and marketing opportunities via joint activities. The infrastructure development across the border will raise the attractiveness of the cross-border region.

Burgas Sand Sculptures Festival

The already traditional Sand Sculptures Festival is one of the exclusive summer attractions of residents and guests of Burgas. As every year, the seventh edition of the festival, organized by Burgas Municipality, started at the beginning of July 2014 and will continue until the end of September.

Good practice, established in this seven-year period, is the presence of craftsmen in the field art crafts and their products on the territory of the festival. Annually the local authorities provide to Burgas Regional Chamber of Skilled Crafts a pavilion, located next to the sand sculptures, where the Chamber organizes the presentation of the wonderful souvenirs of its masters. Thus with the joint activities of the local authorities and the crafts organization are created better conditions for advertising and realization of craft products, as well as the masters are not engaged with direct sales and have much more time to create and satisfy consumer demand in time.

Mall Galleria Burgas

In times of economic crisis, businesses are facing serious difficulties and are seeking different solutions to overcome them. The lack of sufficient capital for development, the chronic shortage of funds for advertising and reduced consumption are serious dangers that threaten the existence of craft activities. In order to survive craft enterprises have to be extremely flexible and adaptable. There is nothing better than in difficult moments to join forces, regardless of how big or small the business is.

In Burgas big business offered hand to craftsmen at the end of 2012. In the process of implementation of a pilot project of Mall Galleria Burgas and Burgas Regional Chamber of Skilled Crafts has been strengthened the conviction that this big shopping center needs the presence of craftsmen and their products, as well as craftsmen need such a commercial location with adequate conditions for their capabilities, where they may show their work in all its beauty and uniqueness.

Carpet Weaving in Malko Tarnovo

Carpet weaving is one of the oldest crafts in Malko Tarnovo. The beginning of carpet weaving as a craft in Malko Tarnovo was laid in 1927. Then was held a council for economic and cultural development of the town and was taken a decision for development of carpet weaving in Malko Tarnovo. In pursuance of this decision with the assistance of the Burgas Chamber of Commerce and Industry at the end of 1927 was organized a one year carpet weaving training course with the participation of 17 girls from the town. Ivan Balev from Kotel taught the course. For the needs of the training course was set up a workshop with 8 vertical looms and it started making carpets of Kotel and Persian type. On 15 October 1930 because of the lack of market both the course and production stopped, but already had been prepared professionally trained carpet weavers. In 1956 carpet weaving was restored in the town. A big carpet workshop was set up and it worked until 1989. The number of women employed reached 100.

In 2003 under a project of the Japanese Government has been created a carpet demonstration workshop at the Historical Museum of Malko Tarnovo. It employs two carpet weavers with experience in the old carpet factory, weaving souvenir panels with Strandzha houses and authentic Strandzha rugs and carpets.

If you go to Malko Tarnovo, do not miss to sit on the free loom in the workshop and learn how to weave, as well as to buy your own product. You may request to make a rug or carpet on your order via internet.

The carpet workshop is in the Chitalishte building. Products are sold in the Historical Museum of Malko Tarnovo.

Children's Workshops

Tanya Kalcheva has organized children's workshops in Sofia at the eco market "Roman Wall", several times in Plovdiv – at the Autumn Crafts Fair and at the invitation of various creative ateliers, as well as in the Hall of Crafts in Mall Galleria in Burgas, in initiatives of Chitalishte "Izgrev", Chitalishte "Meden Rudnik", the town of Sveti Vlas and Bata village, where she works now.

Workshops are for children and adults. At the beginning of the workshop there is a brief theoretical part about the types of wool and the needles necessary for work. Then everyone with the help of Tanya makes toys. Workshops enjoy great popularity among children and adults and many of the participants continue to deal with dry felting.

Stoyan Andonov

"Cutlery is the most ancient craft on the Earth. The knife makes you strong, but it can also feed you.
I was born in Varna on 14 January 1964. I inherited the craft from my grandfather. In our family we are hereditary masters. I made my first knife when I was 10 years old.
I have graduated from "G. S. Rakovski" National Defence Academy in Sofia in 1989. I was a lecturer in theory and tactics of military training. I graduated in Bulgarian and Russian Philology at Sofia University "St. Kliment Ohridski". I am specialized at Russian language at Lomonosov Moscow State University.

I have been a master cutler for 30 years. I have followed a course on treatment of metals and I have sixth grade. I have perfected the craft with the master cutlers Hristo Petrov and Petar Donchev. I learned the ins and outs of the craft and the workmanship from them. I make handmade wrought knives using quality materials. The craft is in my soul and in my heart.
At the work I seek to preserve the value of the heritage and the Bulgarian tradition, reached in ancient times. I want to preserve the skills, and the value of the products of the Thracians – the first civilization in our lands, as well as of all seven civilizations being here, to bring it into modern times and to preserve it for the future.
Cutlery is the most ancient craft. Even the caveman when he faced the storms and the lurking dangers carved a knife of stone and bones to

ensure his security.
When our ancestors faced an enemy and oppressor, they put the knives and pistols on their belts, took the guns and waved the banner. The knife was a reliable means of defense and attack, an expression of strength and masculinity, dignity and self-confidence.
A knife is made with craftsmanship, desire and inspiration. It is fearsome and beautiful! Knife that has accumulated will, strength and dignity, and stateliness, and hammered with love – love, nested into the decoration, the details, the inscriptions.
The rebels got knives with the inscription "Liberty or Death" and rushed to win. With a white shirt they rushed – to shine white in the heroic death that turned into apotheosis on the way of immortality.
The knives that I make are artworks and everyday items. Great love and skill, imagination and talent are nested into their creation. That is why they beam strength and courage and are a sign of manhood. I make not

only knives, but also swords, sabers, daggers – replicas of old weapons like bows, crossbows etc. I also restore old weapons.
I make knives following the tradition and using my long experience. I always input my own vision. From the position of a designer I create new models and relive the old ones. But unfortunately it is not possible to patent new models of knives in Bulgaria.
In creating new models I combine the tenets of the craft and the flight of creative thought and art. The craft and the art are inextricably linked in my work. I create author models based on my experience in butchery, hunting and cutlery. This allows me to find the most accurate decisions about the shape and size of the knife, its impressiveness and beauty, as

well as the most appropriate material for making a magnificent knife. Knives that I make are highly appreciated by specialists and are bought with joy and admiration by customers. I have been invited and I have participated in national and international exhibitions of light industry, agriculture, livestock breeding and food processing industry. I am a welcomed guest in craft fairs and events, related to upholding Bulgarian traditions and spirit. My products represent worthy Bulgaria in Russia, England, Austria, Germany, Turkey, Romania, USA, Canada etc.

I join with pleasure the initiatives of Burgas Regional Chamber of Skilled Crafts, which helps us to present our creations also to foreign tourists, as well as to meet our colleagues from neighboring countries. I participate successfully in the craft exhibitions, held by the Chamber in Mall Galleria, Burgas.

For me history, tradition and culture are very essential in work and they are a constructive force in cutlery. I am looking for old-world originals to recreate them in accordance with the requirements of modern life and cultural tradition. Thus master Stoyan Andonov protects his honor, dignity and self-respect.

I strive to meet the past with today and bring it into the future."

Pottery "The Eagle"

Pottery is a traditional craft for Aytos region. Ten kilometers away from the town there is a clay deposit and that is why the town is on the second place after Troyan in Bulgaria in the development of pottery. According to the legends the skills of local potters were famous in the markets of the Mediterranean Sea and the refinement of Aytos pottery was compared to Troy. In the pottery workshop in "Genger" works Atanas Orlov, a descendant of the oldest potter in the area. The authentic instruments are preserved, as well as the manual processing of the clay and the wheel on which the ancestors of today's craftsman made pottery. Guests can see the different stages of making handmade pottery and unique pottery samples.

The family of "The Eagles", as they are called in Aytos, has been known since 1826. In the early years they made mainly pitchers, pots and bowls. Atanas' grandfather opened a workshop here and made mainly large vases and food vessels. In the master's workshop there is a 100 years old pottery wheel which he proudly shows to the guests.
In the "Genger" work Atanas, his wife Nevena and the sons Andon and Todor. The sons are sixth generation potters. The first one is in Sozopol during the summer, the second one is in Nessebar in the street of crafts. Andon is the older brother who graduated from the Secondary School of Applied Arts in the town of Troyan. He makes molds for casting clay figures and the younger brother recreates antique vessels. There are

numerous potteries coming out of their hands - pitchers, casseroles, amphorae, pots, etc.

Atanas Orlov loves to show as an attraction the pride of the family called "the devil's pot" or "the jar of laughter," invented by his grandfather, whose full name he carries. Old Atanas Orlov invented the clay vessel, so that you cannot drink from it if you do not know its secret. The jar has a hollow handle and a lip, as well as many openings located in its upper part. At the base of the handle there is a tiny hole that should be filled with a finger in order to be able to drink from the vessel.

Tourists can not only watch the master's work on the pottery wheel, but they can try to make pots by themselves. Most curious are the children who make their own pots, wait them to dry and paint them.

Students from schools in Burgas and Aytos come here, in Orlovi's workshop to see the traditional clay processing. "In three years hundreds, even thousands of students have passed from here, and they for the first time in their lives see a pottery wheel. I give them clay and they try to make something with great desire. At first the children do not believe that exactly the vessels that we make have been used in household." – says the master.

Now Orlovi make mainly souvenirs that can be sold to tourists easily, but there are also exposed big painted original jugs and authentic drawn vases.

"There is no one who has come into the workshop and has not taken something with him", said Nevena. Foreigners buy small souvenirs and especially horseshoes for good luck. The potters give away to every guest a clay seal of the workshop as a souvenir.

Tanya Kalcheva

"My name is Tanya Kalcheva and I have been making textile art since my school years. I work under the name "Nadin Art". During the years I have dealt with batik, I have painted on shirts and bags, and in the last few years I have been dealing mainly with felting. I have run a training course in applied arts at "Kliment Ohridski" school in the town of Burgas. I organize different children's workshops – painting on t-shirts and making toys from wool. I have participated in many fairs and exhibitions. In May 2014 I took part in the exhibition "COLOUR AND FELTING" in Sea Casino Culture Center."

Yavor & Denny

Yavor Hristov Topalov was born in 1976 in Bulgaria.

His father – Hristo Dragiev Topalov is a master potter and has given him a head start in this direction.

In 1994 Yavor Topalov finished Secondary School of Applied Arts in the town of Troyan, and in 2001 he graduated in philosophy at "St. St. Cyril and Methodius" University in Veliko Tarnovo.

Since 2004 he has been recognized by the National Chamber of Skilled Crafts as a master of art pottery.

Since 2007 Yavor Topalov has been working together with Denitsa Valcheva and at the same time is teaching her in the craft. They both work in the ethnographic complex "Chateau Medovo" in the village of Medovo, Burgas District.

Irina Dimitrova

"My name is Irina Dimitrova and I deal with polymer clay since the beginning of 2011. It all started when for the birthday of my daughter I gave her a set of colour polymer clay and tools, but the material inspired me and since then I permanently continued to create with it. I like to experiment, clay offers many great features and this can be seen in a wide variety of different styles of crafted jewelry. The most important is that in all my works is embedded a lot of love.

I am a person devoted entirely to his work. I have been dealing with felting, felts or as it is fashionable to say "felt" since 5 years, but deeper and devotedly – since 2 years. Everything is made entirely by hand and of natural wool. Only with this material it is possible to make seamless garments, waistcoats, blouses, jackets, dresses, coats, beautiful scarves, hats, gloves, bags…and many others that the imagination of man can create. Wool can be combined with other materials, yarn, fibers, textile, but they have also to be natural – like silk, linen, cotton and others. From the combination of wool and silk are made some of the most delicate and beautiful scarves and I can proudly say that I have learned this technique called "nuno felting". What inspires me, where I find ideas? Well, first of all when I begin to make an article, much love has to stream from me, and if I am in this frame of mind, I can tell you that everything

happens by itself. I start with an idea, but in the process of work it is transformed into another one, even more beautiful. When I finish my article and look at it, I feel incredible satisfaction.

Everything made with this material is colourful, motley, in order to give us mood and smiles in the chilly and grey winter. To scarves are made gloves, which keep warm in cold weather. It is important to know that wool as a natural material does not allow keeping steam, also it has self-cleaning properties, it does not retain dirt and odor. Working with wool is one of the wonderful things that happen to me. It is an amazing feeling to hold the wool in your hands and to create with it. I am glad that I could introduce myself. Thank you that you could get acquainted with my work."

Hristina Petkova

"My name is Hristina Petkova and I am 41 years old. I work in a dynamic corporate environment, where I meet dozens of people. My daily life is filled with numbers, data and exchange of information. Art helps me stop the hectic life and relax, it makes me feel calmer and more joyful. Art is what balances my world and feeds my soul. Here is how it started:
Three years ago, looking at a forum, I came across a fine tree made of beads. The tree was a blooming leafy wisteria, coloured with beautiful pink and purple beads. I can safely say that it was love at first sight, which continues to burn today. I started searching for information on forums and websites. And…as they say, who seeks finds. I made, remade, destroyed and tested different techniques and materials. I am glad to show you where my search led me and what came out of it.
The trees are made of beads or natural stones and the trunks are made of cold porcelain that I make at home.

So, while I was making the trees, I had a sudden insight to make special boxes for them. I started searching for ideas and inspiration and…..I found….They were not boxes for my trees, but something much better came out. I started to knit baskets with lids made of newspapers. I do not know whether this is art or craft, but for me it is a wonderful way to utilize unnecessary paper. Of course, someone had already thought of that. I liked the idea of old unnecessary papers that overwhelm us, to be used in such an excellent and practical way. We all know that paper is derived from wood and for this purpose are cut valuable trees. I think that these boxes are a great idea to make our contribution to environmental protection. My boxes are decorated with decoupage technique.
There is nothing better than the satisfaction when you create.
Because: "Life is short, the art long", said Hippocrates, the greatest physician of antiquity"

Dimitar Ivanov

To bring life to the tree, to make it look at you with the eyes of Christ and the saints and bring you good, is a dream that not everyone can realize. Thus the master wood carver Dimitar Ivanov thought of himself also. A talented musician, he worked as a military at the naval base in Burgas. 20 years ago there he met a sailor who made wood carvings and took his first lessons from him. After half a year he made his first icons and offered them for sale in Sozopol, as his only desire was to see if he had a talent for the job. The icons were buying. Gained courage, he decided to engage at this work professionally. He passed an exam and received a certificate for master wood carver. After his retirement this became his permanent occupation. He has participated on TV shows, in exhibitions and publications in the press. His icons are possessed by presidents, celebrities in the field of culture, politics and art community. He donated many of his icons in churches and monasteries in Bulgaria. His icons have reached Germany, USA, Italy, Russia, and Australia. The master is very proud of his icon of Holy Mother of God, donated by him to the chapel located in the Bulgarian Antarctic Base on Livingston Island. The master already knows that dreams may come true if they are in the plans of God. It is a great honor for him to continue the tradition of the old masters wood carvers from Tryavna.

Evgeniy Rusev

After an apprenticeship in the Architectural-Ethnographic Complex "Etar" in the town of Gabrovo in 1987, Evgeniy Rusev became a master coppersmith. Since 1990 he has been a member of the National Association "Fellowship of Masters of Folk & Art Crafts".

He has participated in international exhibitions of Popular and Artistic Crafts "Oreshak" in 1990 and 1992, in the Fair of Crafts at the National Palace of Culture in 1993 and 2002 in Varna. From May to August 2005 he organized thematic exhibition of coppersmithery at the Ethnographic Museum of Burgas. In June together with 10 local craftsmen, he organized an exhibition – bazaar during the Folklore Festivals "Nightingale Nights" in the town of Aytos. He participated in the first town of crafts in Koprivshtitsa at the IX National Folklore Festival in August 2005. In May 2010 he took part in the International Fair of Crafts in Florence, Italy as a representative of the crafts community in Burgas region.

Since 1988 Evgeniy Rusev has been working as a coppersmith at the Ethnographic Complex "Alley of the Old Crafts" in the town of Aytos. Guests of the "Alley of the Old Crafts" have the opportunity to watch the process of making craft products in the workshop. All the items are handmade and the process of work is very attractive. The aim of the master is to make unique vessels that are close to the tradition, but with his own original style. He often engraves vessels which makes them unique. He uses elements typical to the Bulgarian tradition and the East.

Daniela Todorova

"I have graduated in the field of social activities, but I have been dealing with icon painting and applied arts for 7 years. Folk theme provoked me some time ago and I started painting pictorial canvases, dedicated to Bulgarian customs and holidays. I have 4 solo exhibitions. In almost every picture of mine is present a facetious element. Merry stories are inspired by the habits and customs of the Bulgarians. For two years I have been working with polymer clay and dealing with felting with great pleasure. When taking a break from painting, I make wool dolls and toys."

Stanko Kirov

"I was born on 03.12.1972 in the town of Burgas. I live in the town of Balgarovo, Burgas Municipality.
I have graduated my higher education at "Prof. Dr. Assen Zlatarov" University in the town of Burgas, with specialty "Marketing and Management" in the period from 1994 to 1999, regular education.
On 04.05.1994 I had started to study the craft named "basketry" according to the Skilled Crafts Act, i.e. several months before I began my higher education.

This is the right time to say a few words about the very craft, its history and the materials that are used. One of the versions about it is that it occurred in ancient Egypt, 4000 years BC. This is one of the oldest crafts in the world. In the Middle Ages in France was established a corporation of basketmakers – masters of crocheted seats, who worked with cane and reed. Another material used was rattan. It was implemented in cabinet making in the Netherlands in XVI century, having found the strength and resilience of this type of liana. It belongs to the family of palm trees and grows in the tropics – Indonesia, the Philippines and Malaysia. The stems are simultaneously dragging/crawling and climbing and reach a length of 200 meters and more.
Woven furniture was fashionable during the Second French Empire. Only then appeared furniture made entirely of rattan. Furnishing winter gardens with it was fashionable. At that time the furniture was made in

China under European models. After colonization /1888/ its production was established in Indonesia or Europe, particularly England, which monopolized the trade with China.
In Bulgaria in basketry are used all kinds of materials, that are subject to crocheting and bending. Most frequently used are different kinds of willow, and rather red hemp willow /wicker/. It grows in chernozem and slightly sandy soil and loves more moisture. Besides cultivated, it is a willow that also in a wild state provides quality material to work with.
This craft was also very well developed in Russia, it was said that in some areas it had occupied the population of entire villages, like Kobiakovo, Sharapovna, Kornevo etc.
For a period of 5 years from 1994 to 1999, I studied mainly how to make furniture and how to do its weaving with different types of knits. Furniture is a natural addition to basketry. It provides the opportunity for the use of osier not only as a material for small household objects such as panniers, baskets, decorative walls, screens, panels, clothing baskets and demijohns, but also for the production of large items such as armchairs, chairs, tables, sofas, chests, racks, shelves, as well as whole crocheted ceilings and countertops, that in fact I make since 1999 as an independent craftsman.
For a long time, about 3 years from 2000 to 2003 I was self-learning alone in making small household objects, as the ones listed above. The material for work is suitable for transformation in different shapes and it is a matter of imagination to be made much more specific articles.
From 2005 to 2008 I led a school for training of children in basketry craft in Chitalishte "Svetilnik" in the town of Burgas. Dozens of children of different ages have passed through the school. With this school we participated in the exhibition for flowers "Flora 2006", where we won the bronze medal.
I had another participation in "Flora 2008" as a member of Burgas Regional Chamber of Skilled Crafts, where our exposition was awarded a silver medal. I have been a member of the Chamber since 2005. I have a degree "Master of wicker furniture".
As a member of Burgas Regional Chamber of Skilled Crafts I participated in its Easter exhibition held at the Ethnographic Museum – Burgas.
Every year I participate in the Christmas-New Year Bazaar, organized by Burgas Municipality and Burgas Regional Chamber of Skilled Crafts.
I participated in exhibitions, organized by business centers under JOBS

Programme in the towns of Varna and Sofia.
For 7 years I have been working in the Ethnographic Complex "Genger" in the town of Aytos, where I demonstrate the craft to Bulgarian and foreign tourists.
There are souvenirs and other crocheted articles made by me in Russia, Romania, Germany, England, Scotland, Ireland, India, Macedonia, Algeria.
I participated in the project "Innovative Handicraft"/In Hand/ together with colleagues from Burgas/Bulgaria/, Florence/Italy/, Limoges/ France/ and Barcelona/Spain/. The installations made under this project were exhibited in the four cities within four months.
I consider as my mission to promote this craft, which is almost fading in Bulgaria and particularly in Burgas region. This can be done by improving products and their inclusion in modern life with a new contemporary design, as well as developing new and unique models.
There are publications about me, as follows: an article entitled "Escape from the Known" in Pari newspaper dated 23.05.2007, as well as an article, entitled "Hobby, Turned into a Profession" in Burgaski Esnaf newspaper from October 2007."

Petyo Tsolov

"My name is Petyo Todorov Tsolov. I was born in the town of Roman, Vratsa District. In 1984 I graduated from the Higher Institute for Physical Education and Sport "G.Dimitrov" in Sofia. I work as a teacher in physical education and sport at the Vocational School of Tourism "Aleko Konstantinov" in the town of Pomorie.

I have been dealing with wood carving since 1984. I am a member of Burgas Regional Chamber of Skilled Crafts. I have participated many times in municipal exhibitions in the town of Pomorie and I have had solo exhibitions in Sunny Beach, Chateau Medovo and others."

Tonka Videva

"I was born in the town of Burgas. Since I was a little girl I love painting and in my school years I won first place in a competition for landscape. I painted also on plaster casts.

The sea has always been present in my creative pursuits. Years later, when I worked in Greece, I was really fascinated by the exotic beauty of the Mediterranean Sea and the Aegean Sea. Imperceptibly beautiful sea pebbles, shells and colorful sand have become the main material for my panels, filled with all the energy of water, earth and fire.

Working with these natural materials charged me incredibly and filled me with strong positive emotions. My every panel has its relaxing effect and is a small dialogue with Mother Nature, that we have to love and preserve. I think that this is the message of my work – to love and protect nature...

With this message to people I had three exhibitions in Greece. And on the sacred and beautiful island of Crete, a local channel filmed a report and an interview with me about what should be our attitude towards the surrounding nature and how to cultivate love for her. In this sense I think that a framed piece of the beauty of nature brought to our home, office, restaurant may inspire love and admiration for its beauty and grandeur. Michael Jackson said, "…we people have to learn to see with our souls and hearts…!"

And in my opinion this is our salvation, this is our alternative – to love and protect nature.

At present as a member of Burgas Regional Chamber of Skilled Crafts in two consecutive summer seasons I participate in the exhibitions of the Chamber in Mall Galleria in the town."

Stoia Karcheva

In 1999 she started work as a hairdresser in "Stoia Style" hair salon. In 2004 she became a lecturer in hairdressing at the training center of RKS "Chernomorie" and followed training in ''FRAMEZI AKADEMY" fashion in red coloristics in the town of Plovdiv. In 2007 she underwent training ''M.Y.COIFFURE SPRING ATHENS-GREECE".

Stoia Karcheva has participated in many competitions and festivals, as follows:

- "International Festival of Hair and Beauty" - in Sofia in 2000, 2001, 2003, 2004 and 2006
- "Festival of Hairstyle" – in Burgas in 2002 and 2004
- "Competition Lady Hairstyle VITALITY'S" in 2005 and ranked first
- In 2011 she participated in a show of famous Bulgarian hairdressers: "Hairstyle-Summer 2011" on Burgas beach and in 2012 she took part in "Everything for Your Holiday" in Mall Galleria in Burgas.

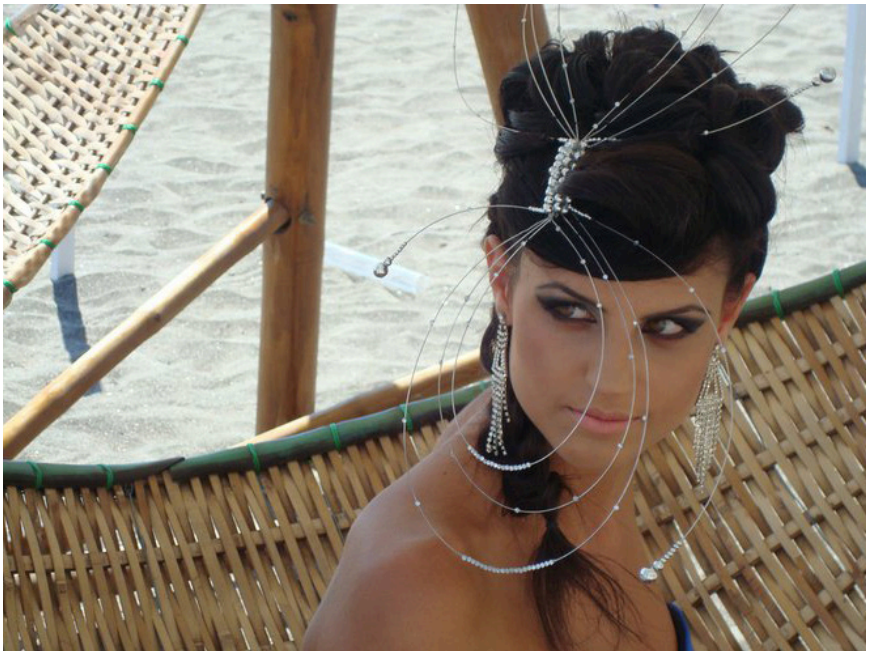

Yordan Vasilev

Yordan Vasilev is one of the best hairdressers in Bulgaria with more than 25 years of experience.
He is a teacher - coach at the Technical Center Alfaparf - Milano to "Christian of Roma Group". He is a member of the French organization for high fashion in hairstyles - Haute Coiffure Francaise and Intercoiffure Mondial. He is a jury in many hairdressing competitions. In 2013 he was nominated to the rank order of "Knight" of Intercoiffure Mondial. In 2008 he received the award "Person of the Year" in Rio de Janeiro, Brazil. Since 2002 he organizes "Competition of Hair and Beauty" in Burgas, which since 2007 is a national competition and is conducted under the auspices of RZSF - Burgas and "Intercoiffure Bulgaria" with an international jury. He is also multiple winner of "GRAND PRIX" at the "International Festival of Hair and Beauty". In 2007 he was elected Art Director of "Moser" - Bulgaria. He is Chairman of the Regional Craft Association of Hairdressers in Burgas and Burgas District.
Yordan Vasilev is a hairdresser with his own style and manner that we can safely call an artist in his profession!

Zlatka Markova

Zlatka Markova is a master hairdresser with 47 years of experience. Immediately after high school she completed two years of training in hairdressing with pedagogical profile and on 06.07.1967 she started work as a hairdresser.

"Diligence, training, tracking novelties in the branch, constantly upgrading knowledge and improving skills, learning from the best, a lot of hard work and perseverance, commitment – this is the key to recognition and success in any profession", says the doyen of hairdressers in Burgas and the region.

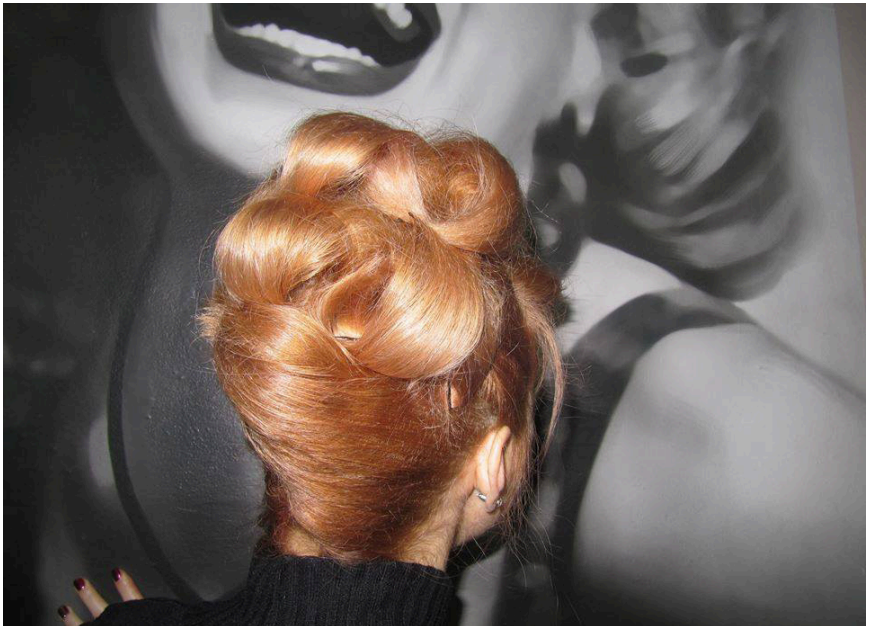

The name of Zlatka Markova is a brand not only in the guild, but also among clients. For such a long period of work the master had served a lot of clients, and everyone of them was very pleased with her skills of a highly qualified specialist.

Hairdressers' attitude to her could be expressed in only one word – respect. Therefore she has been invited as a member of the jury of

numerous competitions, including international ones. For two mandates she has been unanimously elected a member of the Management Board of Burgas Regional Chamber of Skilled Crafts, as well as for 10 years, again on a proposal from the guild, she has been appointed by the National Chamber of Skilled Crafts as Chairperson of the Examination Commission in Hairdressing for acquiring master's and journeyman qualification degrees.

Many of the famous names from the newer generations have passed through the school of Zlatka Markova. Deep respect, but also very warm feelings have the numerous students of Zlatka Markova. With great diligence she continues to introduce them to hairdressing, to reveal them all secrets and subtleties, as well as to require from them the same diligence and dedication. Most of all she enjoys the success of the journeymen and masters, trained by her. Many times she says that she wants to share her wealth of knowledge, because if it is not shared it loses value. And you may successfully go forward and up if you upgrade on the foundation of everything done before you.

This is Zlatka Markova, presented by her colleagues and students – a brand, professional standard, golden hands and a big heart.

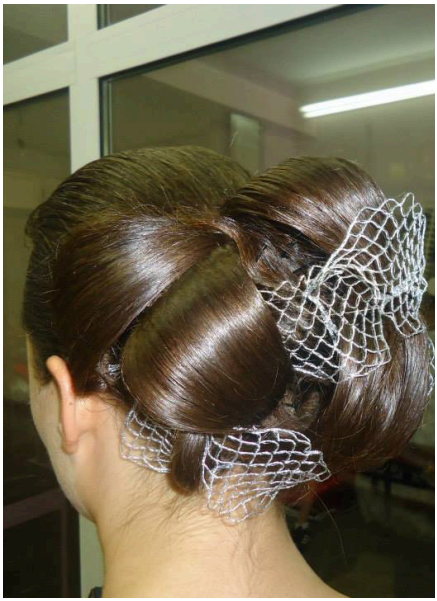

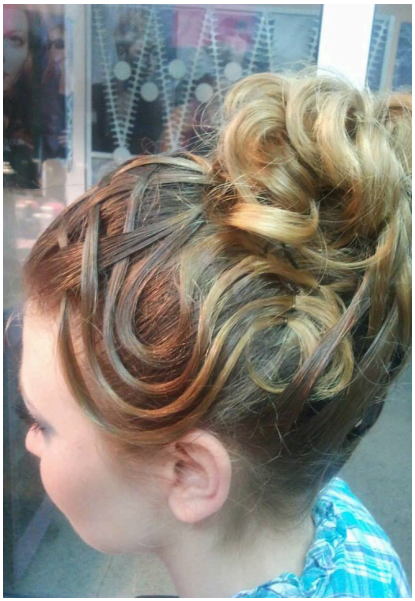

Dinko Dimitrov

"My name is Dinko Dimitrov. I am an electrical engineer by profession. Now I am a cabinet maker in several furniture shops. I live in the town of Burgas. And like my fellow citizens I have built a special relationship with the sea over the years, which I can hardly explain with words. But I am sure that exactly this love, that is difficult to be explained, is the foundation of that Burgas to be a town of artists – musicians, singers, actors, artists, craftsmen – applied artists, masters of art crafts.

I have been dealing with the development of model ships for about 30 years. However for the ship modeling is required not only a great love for the sea and ships, but also much patience and tenacity. Every detail and every operation in the construction of the model ship are made by my hands. There is a minimal use of machines. I have devoted 3 years and 4-5 months for the development of each of the big models. The time necessary for the smaller models is shorter, but not quite. The average duration of making a model ship is between 2 and 3 years. I have devoted great part of my free time and heart to this hobby of mine. Due to the high cost price of my models, there has been no way to transform this activity into my own business until now.

In 2012 I was invited to do a solo exhibition in Sea Casino Culture Center in the town of Burgas. I was satisfied with the great interest to my work and the approval of the citizens and guests of our town, who visited the exhibition."

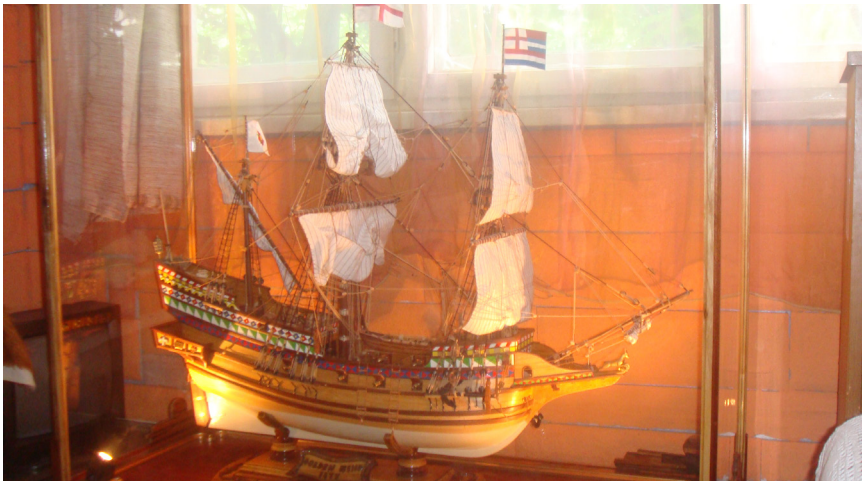

Krasimir Shterev

Krasimir Shterev is a master furrier with 25 years working with leather. Engineer by training, but with a soul of a craftsman, he shows his love to the leather in every detail while making a bracelet or a pair of slippers. He attended several international fairs in Germany. Things that he does, as bracelets, bags, slippers and footpockets for home attract interest of people.

Jeny Uzunova

"My name is Jeny Uzunova and I am making decorative carving candles. Already in my early years I was fascinated by the beauty and variety of decorative candles. At the opening of the summer exhibition of Burgas Regional Chamber of Skilled Crafts in 2013 I had the pleasure to meet with the magic of decorative carving candles. At that moment I discovered what I wanted to do. One year later I made my first carving candle.

And today I am pleased to present my decorative handmade carving candles to you. They are made of high quality materials, do not smoke and run out.

What exactly is the carving candle?

It is a stellate candle – a foundation which is immersed in a variety of colours paraffin. While it is warm it is cut with special knives in the desired shapes. When you light the candle it shines from all sides as a lantern.

Decorative carving candles are a wonderful addition to any table, every holiday and unforgettable moments."

Ali Kurtul

Ali Kurtul was born in April 1960 in Kirklareli. He provides his livelihood with shoemaking. Master's story goes back to 1974.
He learned shoemaking from Mustafa Usta who was living in İstanbul Beyazit Gedikpasa in 1974.
Master's work began with an apprenticeship and continued with journeyman. He gained experience in his business and became a master in his own shop in 1990. The master defined his job as difficult, but enjoyable and affordable. He dedicated years to his job and got experienced. It is difficult for him to get experience, because there is no one doing this job in his family. The most important reason for choosing this job is that it requires less capital.
"Job looks like very tiring and difficult, but when I see people smiling when I have done their job, there is no trace of fatigue" tells the master with happiness.
When we asked about the hardest part of this craft, the master said that in the developing world there was a decline in the demand for shoemakers, increase in financial troubles, as well as young people committed to this profession decreased, and that led to decrease in shoemaking. In addition was said that the attractiveness of the profession in a factory killed our master.
He has been doing his business with love since 1974. „The more a person loves his job, the happier he will be", he said.

Hüseyin Çokan

Hüseyin Çokan was born in 1941. He began working as craftsman in Kirklareli. The master is dealing with pottery and has learned the craft from his father, who continues to work in his workplace.
He produces pottery, testing products. Craftwork is a hobby for him.
He says fondly that he has learned the craft from his father. When we wanted him to define the profession, he was talking about a nice feeling of shaping the clay. He has not earned too much money, but he continues, because he loves the job – he explains. While he is on the potter's wheel, he breaks away from the outside world, focusing only on his work.
This is the only one master in Trakia, who is doing pottery. The master has constant visitors from foreign countries. In 2014 he participated in the Ahi competition.
He is upset because it is difficult to find soil material due to the lack of returns.
And this successful master who has dedicated his years to this work wishes young people to deal with hobby pottery and continue this craft.

Murat Kuş

Murat Kuş was born in 1984 in Kirklareli. The master of metal joinery explains that the mastery consists in shaping metal parts, in the size and quantity of iron for making the frames and cutting them. He says that it was not very difficult for him, because he was accustomed to work hard in the field of this craft from his father. He has learned the craft from his master Ertan Gürdal and since 2009 he has been working independently.

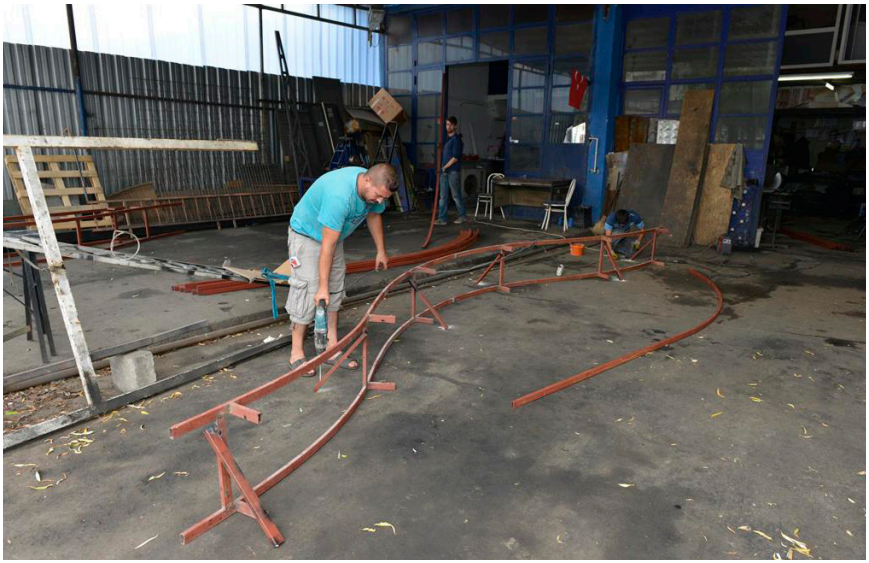

The family is also involved in this work and the master says that making new products is nice and funny.
He complains that his work is reduced due to fatigue, very hard work and opening of big factories.
Murat Kuş mastered in the profession at his early years and says that he loves the craft, because of his family.
His advice in order to be continued this craft profession is to be included in the schedule of vocational high schools and the state to provide loans to people who start dealing with this craft.
And his advice to craft beginners is to respect their work and be happy while they do it.

Naim Yaşa

Naim Yaşa was born in 1962. In 1975 he became a craftsman with the encouragement of his father.

During periods of apprenticeship and journeyman has learned profession from the master.

He describes his profession as handwork for motor vehicles - occurring of dents, bumps, tipping or modified geometric problems on the body, requiring repairs, replacement of parts and components and within a certain time as you make it.

This is an occupation thanks to the contribution of the established business in his social environment.

The hard part cannot be taken as an equivalent of the labor and financial problems, he said.

Vocational schools have to train apprentices and journeymen in this craft. He says to those who will begin work to be decent and honest craftsman.

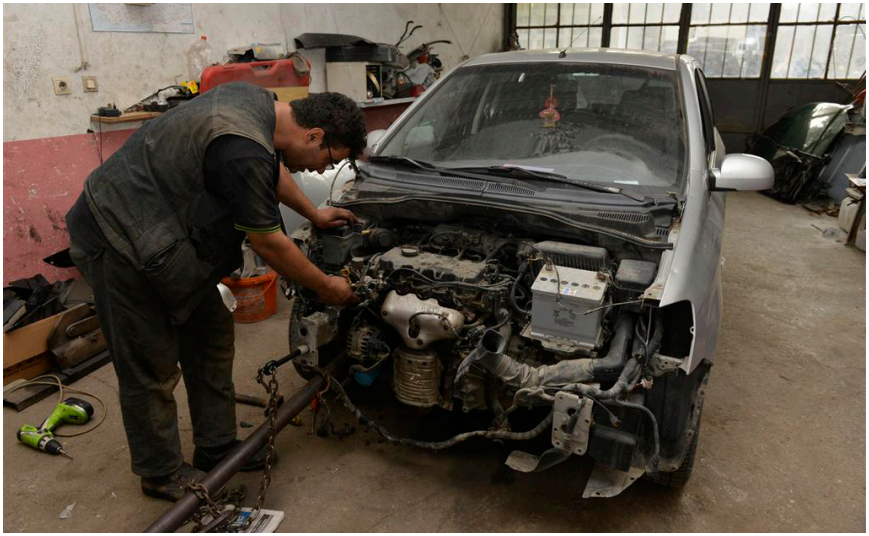

Nusret Duluoğlu

Nusret Duluoğlu was born in 1935. Having been an apprentice and a journeyman for many years, the master engaged in tailoring, began working as a craftsman in 1984. He is too much happy to work this craft and is doing his job with love.

The master describes that according to the desired model of the craft and fabric, orders received are cut, prepared for sewing, sewed, decorations are made, clothes are ironed and then prepared to be

presented for approval by customers.

Our experienced master says that he has learned the craft from various masters, and despite his old age, he is still working, because he loves the craft.

The best part of the profession in expressed in contributing to people's appearance and being happy to be in constant dialogue with them.

Eye fatigue and permanent work sitting down are inconveniences of the profession.

Nevertheless, the most important reason for choosing a profession is really enjoy doing this job. He adds that the continuity in tailoring profession is expressed in the training courses for young people.

His advice to anyone who chooses this profession is willingly to work very hard.

Rüştü Karadeniz

Rüştü Karadeniz was born in 1976. He is a master dealing with marble for many years in Kirklareli.

With the support of his family he started work in 2004. He describes his craft as: doing all kinds of work with various machinery and equipment, cutting on lathes, polishing and decorating for the needs of the construction industry, also marble countertops, sills etc.

The difficult part of the job is to work with the strength of the body. In his family no one has been engaged in this profession and he has learned the craft from his master.

The master says that this craft contributes to the development of the social environment.

He adds that marble shaping calms him down and makes him happy. He proudly states that this craft should be encouraged. His advice to beginners is that they need to work without fatigue.

Özkan Ataç

Özkan Ataç was born in 1974 in Kirklareli. He provides his living as a barber.

When asked about the story of the beginning of the occupation in 1987, he answered that encouraged by his father he became a barber. When he had finished the period of apprenticeship and journeyman, he opened his own barber shop in Kırklareli.

He still continues the profession there. Having been an apprentice and a journeyman for 11 years, he learned the craft from master Ahmet and happily tells him that he is thankful to him for these days. His grandfather has made this profession for many years and this has been influential to the choice of the master.

He says that it is a very enjoyable profession and a cause to be in continuous contact with the human and social environment. When we asked about the most important and beautiful part of the profession, he pointed the friendly relations with people. When it comes to the difficult part he tells about long working hours as the difficult part of this work. He wants to ensure the sustainability of the profession.

He says that it is necessary to be provided government-backed small loans to encourage new barber shops opening in order to be ensured the continuity of the profession.

Experienced barber Ozkan Ataç recommends being positive and friendly to beginners in this profession.

Recai Alpsoy

Recai Alpsoy was born in Kirklareli in 1954 and began to deal with the craft when he was 13 years old. The master opened his own workplace for lumbering on the industrial site in Kirklareli in 1984, where he has been working today. When we asked him to describe his craft, he told us how large tree trunks or logs are converted by machines to small pieces of wood planks or boards with sizes according to customers' needs.

He learned the craft from his father and his family. He tells how nice it is to contribute to the economy through his products.

Talking about the difficult part of his work, he points out the difficulty of finding tools that require capital. He emphasizes the need of affordable cheap loans and qualified personnel.

Master wishes to all who will start in this profession, to fight for a respectable position in the market.

Beynur Gençoğulları

Beynur Gençoğullarıwas born in Kirklareli in 1956 and works there. Repair of engines by tradesman began in 1984. Currently he has been working at the shop in the industrial site in Kirklareli. The craft is defined as overall control of the tools, service, maintenance and repairing.

Business has to be done with attention and dedication to stress. He has studied the art of dealing with this business for many years as an apprentice and a journeyman. "Be happy to do the job", he says.

The low level of income and small number of potential customers are the difficult part of his job.

The most important factor in choosing the profession was curiosity, while making repair works for his friends.

The master thinks that low-interest loans for the continuation of the occupation and vocational schools for promoting this craft are needed. He advises everyone who is new to the job to work tirelessly.

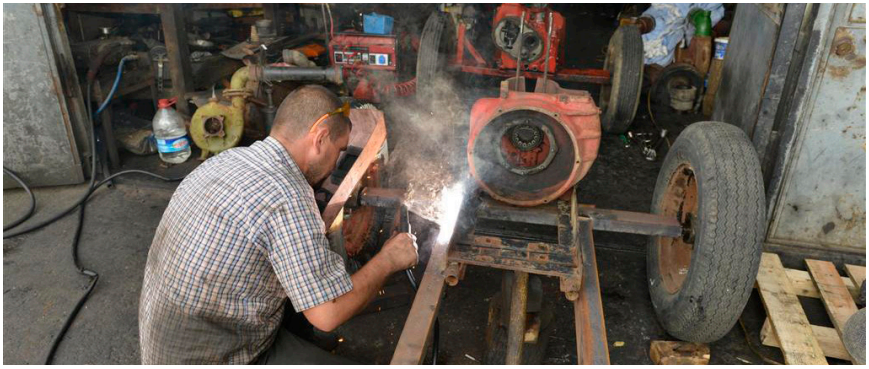

Faruk Ürey

Faruk Ürey was born in 1973. He fought a lot for work before he became a craftsman.

In 1999 he started working in the bakery and learned the intricacies of the craft. Currently he is working in Kirklareli.

When we asked him to talk about job, he described the craft as needed in restaurants and bakeries by making breads, cakes, pastries or baked food products. He learned the craft from Orhan Yalçın and he said that the most important thing was teamwork and discipline.

The master says that the hard part of the work is that it is constantly hot in the bakery, but he works tirelessly, because he loves it.

He says that the state should support the continuity of the craft of small enterprises in the private sector, so that it will open more business.

Master advises craft beginners to work with love and dedication and will deal with it if they follow the rules.

Hikmet Şimşek

Hikmet Şimşek was born in Kirklareli in 1962. He is dealing with business as an auto electrician.

The master began to work as an apprentice in 1979. He worked on electrical equipment maintenance, repair and installation related to operations of passenger cars, light and heavy duty vehicles. Having opened his own shop in 1989, he has continued to work in Kirklareli. He is also President of the craftsman guilds.

Again with great pleasure our master says that he really likes his job and wants to do it for many years. Every day he still learns new ways of repairing and this makes his work more interesting. He says that in the province there is not enough work due to some financial problems.

The most important factor in choosing the craft was master's father. He emphasized the importance of government support for business continuity.

Master's advice to people who begin to work as a profession is that they must really love and wish to continue their work in accordance with professional ethics.

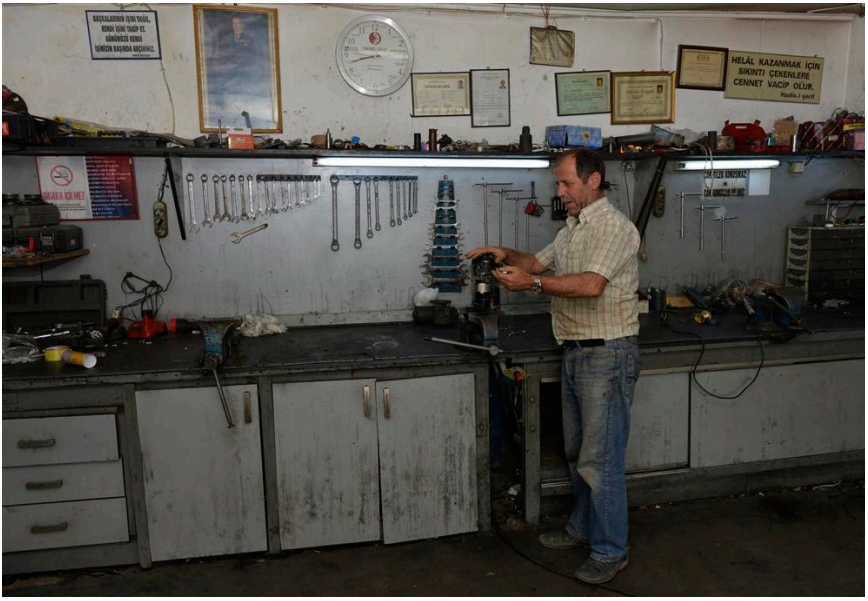

Levent Tek

Levent Tek was born in 1967 in Kirklareli. Having started work as an apprentice in 1978, he has set up his own business over the time. He has chosen the craft of surface preparation and painting operations of motor vehicles.
At the end of the day, having seen how old cars become new ones, he forgets any fatigue.
The most important part of his job is problematic in terms of health, because of working with dyes.

When the master works with paint he sees himself as an artist. This was the most important factor for choosing his father Selahattin Bey's craft. He says that due to mechanization there is an outflow of clients and many young people are not interested in the profession, so additional incentives are needed.
His advice to those who want to start in this business is to work painstakingly.

Mehmet Yıldızdal

Mehmet Yıldızdal was born in Kirklareli in 1965. He is engaged in making brooms.

He has worked and still continues to work in Kirklareli. For the craft of making brooms is used broom grass, vegetable fibers such as hair or fiber materials, that are selected and prepared, then the broom handle is placed manually or with a machine.

He learned the craft from his father. The family is also engaged in the process, because he has been in this business from a very young age. Master says with a smile that making brooms is a very pleasant thing. He is facing the difficulty of the high demand for factory products, resulting every day in a decline in the demand for his own products and decreased profit.

He says sadly that the number of employees decreases every day.

Master emphasizes that the craft will not be completely lost, because of the mechanization.

Sezai Perim

Sezai Perim was born in 1968 in Kirklareli. The master in cold forging began as a tradesman in 1985 in Kirklareli.

He says happily that the business is very difficult and you need to have physical strength but day after day customers order different products, some of them influenced by seasonal conditions. He has loved and mastered the craft from Ertan Gyurdal and he will continue to do his work always with a lot of love.

The master thinks that the government has to support and preserve the craft. His advice to craft beginners is to do the work fondly and in a manner leading to consistent increase of the productivity in the workplace.

Ufuk Toktaş

Ufuk Toktaş was born in 1981 in Kirklareli. He describes himself as a master of meatballs, meat and barbecue. He says that he tries to give the best service to his customers and he is still working in the same way in Kirklareli just like he did from the very beginning. The intensive working time is too hard but he also adds how much he loves his job.
The master has learned the craft from his father Mr. Bahri. People from all over Turkey are visiting the master's place to taste the famous meatballs of the province.
The master is doing his best to satisfy his customers with the excellent taste of his products and outdoors is spread a pleasant flavor and happy people are seen.
When it comes to the other side, the hard work and long working hours are turning into fatigue. In addition, the higher rental prices hamper the work.
Anyway, the master of meatballs believes that if you chose to be a master in this profession you have to be rigorous in the business.

Burgas Regional Chamber of Skilled Crafts
Address: 4 Batak Str., 8000 Burgas, Bulgaria
Tel: +359 878973156
E-mail: rzkbs@abv.bg
Website: www.rzkbs.org

Kirklareli Chamber of Tradesmen and Craftsmen
Address: Karacaibrahim District., 32 Mustafa Kemal Boulevard, Floor 2, 39100 Kirklareli, Turkey
Tel: +90 288 214 10 54
E-mail: iletisim@kesob.org.tr
Website: www.kesob.org.tr

European Integration & Regional Competitiveness Foundation
Address: gk Strelbiste, 128 Bl., B Entr., Office 56, 1404 Sofia, Bulgaria
Tel: +359 899707475
E-mail: tomov@eirc-foundation.eu
Website: www.eirc-foundation.eu

More information: **www.crafts-bgtr.eu**

This publication has been produced with the assistance of the European Union through the Bulgaria – Turkey IPA Cross-Border Programme. The contents of this publication are the sole responsibility of European Integration & Regional Competitiveness Foundation and can in no way be taken to reflect the views of the European Union or the Managing Authority of the Programme.